

DRAUGAS

PERIODICALS

August 30, 2005

Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 30, 2005

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-29-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 168

Kaina 50 ct

Šiame numeryje:

Nusiminimas — sena liga. Terapiutinė jogos programa (3). 2 psl.

Plačioji visuomenė. Pirmosios Vilniaus okupacijos 350 metų sukaktis. Europa kryžkelėje. 3 psl.

Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondo spaudos konferencija. Eucharistiniai žygiai dviračiais. Mūsų daržai ir darželiai. 4 psl.

Kai žmogus tiki tuo, ką daro. 5 psl.

Lemontiškaiai suruošė dar vieną vasaros šventę. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Šiluvos atleidų programa. 6 psl.

Sportas

* 52 metų Lietuvos akrobatinio skraidymo atstovas Jurgis Kairys tapo pasaulio taurės savininku, trijų etapų 2004-2005 m. Tarptautinės aeronaftikos federacijos (FAI) 22-osiose „Grand Prix“ serijos varžybose surinkęs 30 įskaitinių taškų. Antroji vieta atiteko vengriui Peter Besenye (26 tšk.), o trečias buvo vokiečių Klaus Schrott (24 tšk.).

* Ketvirtą kartą Daugpilyje (Latvija) surengto tarptautinio maratono nugalėtoju tapo bei 500 eurų piniginių prizų iškovojo Arūnas Balčiūnas. Panevėžietis 42 km 195 m nuotolį nubėgo per 2 valandas 34 minutes ir 43 sekundes. Finišo A. Balčiūnas aplenkė latvius Andris Dudels (2:38:48) ir Jurij Treiman (2:44:24).

* Lenkijoje pasibaigusiose Europos brazilų šokių jaunimo pirmenybėse dešimtmėčių turnyre pirmąją vietą užėmė bei aukso medalį iškovojo Edgaras Petrauskas. Šiaulių sporto mokyklos „Dubysa“ auklėtinis savo amžiaus grupėje surinko 15 taškų bei aplenkė sidabrą pelniusį lenką Oskar Budy (12 tšk.) ir bronzos medalininką rusą Konstantin Zacharov (11 tšk.). Antrąją vietą tarp devyniolikmečių merginų užėmė bei sidabrą apdovanojimą pelnę šiaulietė Simona Kulakauskaitė (12 tšk.).

Naujausios žinios

* Dėl lėšų trūkumo NATO reikalų komisijos pirmininkas Vaclovas Stankevičius siūlo atsisakyti misijos Irake.

* Prieš naujus mokslo metus — knygų iš Lietuvos siuntinius Afganistano vaikams.

* Lietuvos specialistai kyla į kovą su vaikams kenksminga informacija internete.

Valiutų santykis

1 USD — 2.797 LT

1 EUR — 3.452 LT

Konservatorius ragina svetur gyvenančius lietuvius dalyvauti politiniame gyvenime

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (BNS) — Dublin vykusiame pirmajame Airijos lietuvių suvažiavime dalyvavęs Seimo narys konservatorius Audronius Ažubalis apgailestavo dėl Lietuvos piliiečių emigracijos bei ragino juos aktyviai dalyvauti Lietuvos partijų veikloje.

„Esu politikas ir jaučiu gėdą, nes žinau, kad nei mano atstovaujama partija, nei aš pats nepadarėme visko, kad lietuviai ir Lietuvoje galėtų gyventi oriai ir pasiturintys“, suvažiavime kalbėjo A. Ažubalis.

Pabrėžęs, kad partijos yra, buvo ir liks demokratijos laisvės ir sėkmingos valstybės plėtros garantas, parlamentaras kvietė Airijoje gyvenančius lietuvius ne tik aktyviai dalyvauti Lietuvos politiniame gyvenime, rinkimuose, bet ir pagal savo

Audronius Ažubalis
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

politines pažiūras bei įsitikinimus rinkti politines partijas ir tapti jų nariais.

„Niekas be mūsų politikos nepadarys sąžiningesnės, iš-

mintingesnės“, kalbėjo A. Ažubalis.

Suvažiavimo dalyviams A. Ažubalis perdavė konservatorių vadovo Andriaus Kubiliaus bei TS frakcijos seniūnės Irenos Degutienės sveikinimus.

Juose A. Kubilius reiskia nuostabią, kad Lietuva neteko nemažos dalies darbingų ir išsilavinusių gyventojų, kurių ugdymą buvo investuota daug Lietuvos lėšų ir kurių tam tikra dalis nebegrįš į savo gimtinę, o jų svetimoje krašte užauginti vaikai jau nebekalbės lietuviškai, gal net ir nebenorės būti lietuviais.

„Lietuvos valstybės, taip pat ir Tėvynės sąjungos rūpestis — kad tokių žmonių būtų kuo mažiau“, rašoma A. Kubiliaus sveikinime.

Tėvynės sąjungos frakcijos

seniūnė I. Degutienė savo sveikinime linkėjo ir prašė, kad Airijos lietuvių visada savo širdyje išlaikytų kietę Lietuvai, visada prisimintų, kad yra reikalingi ir laukiami tėvynėje.

A. Ažubalis partijos vardu Airijos lietuvių mokyklos „Keturi vėjai“ bibliotekai įteikė istoriko Alfredo Bumblausko knygą.

Suvažiavime buvo aptarta Airijos lietuvių bendruomenės veikla ir perspektyvos, valdymo struktūra, bendradarbiavimas su Airijos institucijomis.

Šiuo metu Airijoje gyvena apie 100,000 lietuvių, kurių trečdalis yra nusiteikę pasilikti visam laikui.

Dublin veikia šeštadieninė lituanistinė mokykla „Keturi vėjai“, leidžiamas laikraštis „Saloje“.

Kol kas neketinama keisti Valstybės gynimo tarybos sudėties

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (BNS) — Politikams svarstant poreikį ir galimybes keisti prezidento vadovaujamos Valstybės gynimo tarybos (VGT) sudėtį, šios tarybos nariai tikina, kad kol kas nesiims šių darbų.

Po pirmadienį Prezidentūroje įvykusio VGT posėdžio prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Rytis Muraška patvirtino, kad apie VGT funkcijų išplėtimą neoficialiai jau seniai kalbama, tačiau taryboje tai nebuvo svarstyta.

Kaip anksčiau skelbė dienraštis „Lietuvos rytas“, Krašto apsaugos ministerijoje rengiamas projektas, kuriuo siūloma ne tik pakeisti Valstybės gynimo tarybos pavadinimą, išplėsti jos funkcijas, bet ir pakeisti sudėtį. Tarybą šiuo metu sudaro prezidentas, premjeras, Seimo pirmininkas, krašto apsaugos ministras ir kariuomenės vadas.

Kaip anksčiau skelbė dienraštis „Lietuvos rytas“, Krašto apsaugos ministerijoje rengiamas projektas, kuriuo siūloma ne tik pakeisti Valstybės gynimo tarybos pavadinimą, išplėsti jos funkcijas, bet ir pakeisti sudėtį. Tarybą šiuo metu sudaro prezidentas, premjeras, Seimo pirmininkas, krašto apsaugos ministras ir kariuomenės vadas.

„Man keista, kad tokie dalykai daromi neatsižvelgiant į šeiminko. Sutinku, kad Lietuvos dailės muziejus yra lobyno val-

VSD generalinis direktorius Arvydas Pocius (k), ministras Gediminas Kirklis (2k), premjeras Algirdas Brazauskas ir prezidentas Valdas Adamkus VGT posėdyje.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

A. J. Bačkis: muziejus nėra katedros lobyno savininkas

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (BNS) — Ideja Vilniaus arkikatedros lobyną eksponuoti Lenkijoje kilo prieš ketelį metų, tačiau Vilniaus arkivyskupas metropolitais kardinolas Audrys Juozas Bačkis apie tai teigė sužinojęs tik šią savaitę — iš žiniasklaidos.

„Man keista, kad tokie dalykai daromi neatsižvelgiant į šeiminko. Sutinku, kad Lietuvos dailės muziejus yra lobyno val-

dytojas, tačiau — ne savininkas. Niekas iki šiol nėra pasakęs, kad kielikai, monstracijos, relikvijos nepriklauso Bažnyčiai“, sakė kardinolas.

Apie ketinimus Lenkijoje eksponuoti Vilniaus arkikatedros lobyną Lietuvos katalikų bažnyčios vadovas su Lietuvos dailės muziejaus direktoriumi kalbėjosi penktadienį Prezidentūroje. „Muziejaus vadovas Romualdas Budrys patikino, kad

nerengtų parodos neatsiklausęs manęs, arkivyskupo. Tai tik tiek žinau — žurnalistas daugiau sužinos, jei paieškos“, sakė kardinolas.

R. Budrio teigimu, mintis Lenkijoje eksponuoti Vilniaus arkikatedros lobyną ar jo dalį kilo dar tuomet, kai į Lietuvą buvo atvažiuojęs Varšuvos nacionalinio muziejaus direktorius Ferdinand Rusczyz.

„Mes F. Rusczyz paprašė-

me Lietuvos valstybės 750 metų jubiliejaus proga (2003 metų liepą) rengiamai didžiulei istorinio portreto parodai „Lietuvos valstybės kūrėjai“ iš Lenkijos muziejų pasiskolinti beveik 100 portretų. Susitikime su prezidentu F. Rusczyz savo ruožtu paprašė atėjus laikui Varšuvos nacionaliniame muziejuje parodyti Vilniaus arkikatedros lobyną“, prisiminė R. Budrys.

Nukelta į 5 psl.

Motelių suvažiavime — apie rimtus dalykus, vyrus ir mamutus

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (ELTA) — Šeštadienį motelių suvažiavime dalyvių pasveikinti atvykę aukščiausios Lietuvos vadovai kalbėjo apie motelių vaidmenį valstybės gyvenime, pagarbą motinoms, šmaikštavo apie mamutus, stiprios lyties stereotipus ir motelių įtaką vyrams.

Suvažiavimo dalyvės sulaukė sveikinimų ir iš JAV valstybės sekretorės Condoleezza Rice.

Sveikindamas Nacionaliniame dramos teatre į IV Lietuvos motelių suvažiavimą susirinkusias moteris ir svečius prezidentas Valdas Adamkus negailėjo gražių žodžių iškiloms Lietuvos moterims ir mamutams.

Pasak jo, neįmanoma pasakyti, kuris darbas — tarnavimas šeimai ar kūrybai — yra sunkesnis. „Iškilios asmenybės, tarnaudamos Lietuvai, negailėjo nei laiko, nei talento ir

Lietuvos motelių suvažiavimo organizacinio komiteto vicepirmininkė Ramunė Trakymienė idėjų mugėje.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

nusipelnė didžiausios pagarbos, — sakė prezidentas. — Lygiai tokios pat pagarbos ir dėkingumo nusipelnė plačiai visuomenės nežinomos motinos, kantriai auginančios vaikus, skiepijančios jiems žmogiškumą ir išmintį“.

V. Adamkus pastebėjo, kad

motelių suvažiavimai vykdavo ypatingu Lietuvai laikui, o šis, anot jo, taip pat — ne išimtis.

„Suvažiavimai vyko tokiu laikui, kai Lietuva stovėjo prieš ypatingus jai sprendimus, kai reikėdavo sutelkti visas dvasines jėgas, — kalbėjo šalies vadovas. — Šis suvažiavimas

vyksta vel ypatingu Lietuvai metu, sakytum, sunkiu laisvos Lietuvos kūrimosi metu, kai reikia sudėstyti kūrybines bei moralines vertybes į joms priklausančias vietas, aiškintis, kas yra teisė žmogui ir bendruomenei, kaip ją įgyvendinti kasdieniuose santykiuose“.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, vienintelis iš valstybės vadovų atvykęs be žmonos, moteris pavadino stipriąja lytimi.

„Susimąsčiau, kaip dažnai vartojama stiprios lyties sąvoka, tradiciškai priskiriama vyrams. Pirmąsiais laikais vyras parvilkdavo į namus mamutą ir atiduodavo j moterų rankas, saugojusias namų židinių, — sakė A. Paulauskas. — Dabar pasikeitė ir vyras, ir „mamutas“, bet labiausiai pasikeitė moters, dėl savo veržlumo tapusios stipriąja lytimi“. Šiuos žodžius moteris palydėjo plojimais.

Nukelta į 5 psl.

A. Kubilius nesitiki ypatingo politinio sezono

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (BNS) — Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius mano, kad prasidantis rudens politinis sezonas nebus kuo nors ypatingesnis. Pirmadienį spaudos konferencijoje Tėvynės sąjungos vadovas taip pat nesiėmė prognozuoti, ar naujas sezonas bus turiningas.

A. Kubiliaus teigimu, šį rudens labiausiai intriguojantys dalykai turėtų būti 2006 metų biudžetas ir Darbo partijos ateitis. „Tokioje valdančiojoje koalicijoje ir šiaip susitarti dėl biudžeto nėra lengva, o šalia to biudžetas bus reikšminga galimybė Darbo partijai įrodyti, kad ji dar gyva ir ko nors verta. Todėl galima tikėtis jos pakankamai didelių ambicijų“, pažymėjo A. Kubilius.

Anot jo, šį sezoną, matyt, paaiškės ir Darbo partijos likimas. „Tikimiausias — išsi-vaikšioti po kitas kairiasias partijas. Gali būti, kad tai daryti paskatins pats Darbo partijos vadovas Viktoras Uspaskichas, kuris yra pragmatikas ir nenorės ilgalaikės bankroto procedūros“, svarstė A. Kubilius.

Jo nuomone, valstybės gyvenime ko nors ypatingo naujo neįvyks. Tokią išvadą A. Kubilius

liu padarė perskaitęs praėjusio šeštadienio premjero Algirdo Brazauskos interviu „Lietuvos rytui“, kuriame Vyriausybės vadovas įvardino, kad jo svarbiausieji tikslai — politinė ramybė bei stabilumas ir euro įvedimas.

„Abu dalykai yra svarbūs, tačiau kai premjeras savo darbotvarkę apriboja tik tokiais tikslais, tai Vyriausybės stabilumas virsta stagnacija. Valstybei reikalinga ne tik ramybė, bet ir gyvybė“, įsitikinęs A. Kubilius. Peržvelgus pastaruosius politinius metus, jo teigimu, tenka konstatuoti, kad labiausiai Lietuvai stinga ne tiek politinės ramybės, kiek politinės minties, naujų idėjų ir tikslų.

Klausantis premjero A. Kubiliaus susidūrė įspūdis, kad Lietuvoje nėra tokių problemų, kaip Lietuvos mažas patrauklumas užsienio kapitalo investicijoms, kaip mažai išvystytas aukštųjų technologijų panaudojimas, galų gale net ir tokie dalykai — kaip mažas gimstamumas arba jau 30 procentų siekiantis vaikų, gimusių ne šeimose, procentas.

„Nežinau, kas turėtų įvykti, kad premjeras imtų apie tai kalbėti, tuo labiau ką nors daryti“, teigė opozicijos vadovas.

Rusijos kariuomenės išvedimo metinėms — dvi knygos

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (BNS) — Minint 12-ąsias buvusios sovietinės kariuomenės išvedimo metines, antradienį Krašto apsaugos ministerijoje (KAM) bus pristatyti du nauji šiai temai skirti leidiniai.

Beveik 350 puslapių apimties monografijos „Rusijos kariuomenės išvedimas 1990-1993“ autorius — šių įvykių liudininkas, tuometinis Valstybės derybų delegacijos dėl Rusijos kariuomenės išvedimo žinovas, humanitarinių mokslų daktaras, pulkininkas leitenantas Gintautas Surgailis. Taip pat pristatomas dokumentų rinkinys „Rusijos kariuomenės išvedimas dokumentuose“.

Anot knygos autoriaus G. Surgailio, svarbiausias šaltinis rašant šią monografiją buvo Lietuvos archyvuose sukaupti dokumentai — Aukščiausios Tarybos-Atkuriamojo Seimo stenogramos, susirašinėjamos į SSRS valdžios institucijoms. Studijoje panaudoti dokumentai iš Seimo, Vyriausybės kanceliarijos, Krašto apsaugos ir Užsienio reikalų ministerijų, taip pat Krašto apsaugos savanorių pajėgų archyvų.

Monografijoje užsimenama apie sovietinės kariuomenės atsidėmą Lietuvoje, nušviečiami bandymai derėtis dėl kariuomenės išvedimo Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Rusijos

kariuomenės išvedimo procesas, su juo susijusios problemos. Pasak G. Surgailio, nėra tikslų duomenų, kiek Sovietų Sąjunga, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, Lietuvoje turėjo kariškių bei Rusijos ginkluotųjų pajėgų.

Šiaurės vakarų grupės pateiktas duomenimis, 1992 m. sausio pradžioje Lietuvoje buvo dislokuota 34,600 karių. Iš viso Lietuvoje galėjo tarnauti 7,300 karininkų, 3,600 praporščikų, 22,200 kareivių ir seržantų, daugiau kaip 1,400 kursantų. Lietuvoje buvo dislokuota maždaug 1,000 tankų, 180 lėktuvų, 1,901 šarvuotis. Tai buvo penkis divizionai, atsiųsviant į įvairių kariuomenės rūšių pavaldumą, iš viso buvo 295 atskiros kovinės bei aptarnaujančios dalys, daliniai ir padaliniai.

Vos atkūrus nepriklausomybę, 1990 metų kovo 13 dieną Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pasiūlė SSRS Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui pradėti derybas dėl sovietinės kariuomenės išvedimo iš Lietuvos. Tačiau teigiamas atsakas tada nebuvo sulauktas.

Derybos dėl sovietinės kariuomenės išvedimo prasidėjo 1990 m. spalio mėn., bet greitai nutrūko. Sovietų Sąjungai nusprendus

Nukelta į 5 psl.

Socialdemokratams vėl bruzda

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (BNS) — Prabėgus keliems mėnesiams po to, kai premjeras Algirdas Brazauskas socialdemokratų suvažiavime buvo perrinktas šios partijos pirmininku, kairiųjų stovykloje vėl prasidėjo tyli kova dėl teisės tapti vedlio įpėdiniu.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos rytas“, ambicijų užimti A. Brazauskos vietą neatsisakantis Seimo socialdemokratų frakcijos seniūnas Juozas Olekas šiam tikslui mėgina pasinaudoti kitomis politinėmis įžymomis. Jis siūlo Lietuvos socialdemokratų sąjungai (LSS) jungtis prie Socialdemokratų partijos ir tapti jo šalininkais.

Tai tvirtina LSS vadovas Arvydas Akstinavičius.

A. Akstinavičius tvirtino, kad tuo metu ne tik J. Olekas, bet ir kiti kiti A. Brazauskui ir buvusios LDDP vadovams oponuojantys socialdemokratų atstovai pasiūlė LSS sanderį. „Buvo atvirai pasakyta, kad apie tūkstantį mūsų narių padėtų socialdemokratams galų gale rimtai susigrumti su LDDP puse A. Brazauskos partijoje. J. Olekas taptų pagrindiniu pretendentu į jo vietą“, sakė A. Akstinavičius.

J. Olekas paneigė turįs savanaukiškų motyvų. „Kairė turi būti vieninga. O dėl kitko A. Akstinavičius nusipaistė“.

SVEIKATOS KLAUSIMAI NUSIMINIMAS — SENA LIGA

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Pirmieji lietuvių rašytojai skatino lietuvių švietis ir dvasiškai tobulėti, kad pajėgtų nuo burtų, prietarų ir visokių velnių apsigėdinti išsivaduoti. Nusiminimas (depresija) yra sena, kaip ir pati žmonija, proto liga. Rašytiniai dokumentai rodo, kad medicinos tėvo (graikų gydytojo Hipokrato, gimusio 460 m. pr. Kr.) laikais gydytojai žinojo apie depresiją.

Tik dėl medicinos mokslo pažangos šiandien nusiminimą galima sutvarkyti nesudėtingu būdu. 1958 m. gydytojas Nathan S. Kline atsitiktinai nustatė, kad džiūvai gydyti vaistai (iproniazid) gerai gydo ir nusiminimą.

Šis atsitiktinumas padėjo surasti naujus cheminius junginius — vaistus, gerai gydančius nusiminimą. Jais dabar yra gydoma maždaug 325,000 šio krašto gyventojų: iš jų 125,000 ligoninėse, kiti 200,000 namuose.

Baisūs buvo laikai nusiminėliams

Nežmoniškas, neapsiėmęs, prietaringas žmogus yra baisiausias šėtonas. Jis yra tikro pragaro kūrėjas. Jį pajėgia sukurti jausmai, emocijos, sumenkės, tačiau valios turintis žmogus.

Tik pasiskaitę rusų rašytojų atsiminimus. Tik pavartydami raštus apie viduramžių siautėjusius bejausmius ir tamsius, nors ir dievobaimingus asmenis, ir žinome, kas yra pragaras. Tėgul mus tokios baisybės paskatina žmoniškti, stengtis šių dienų mokslo pasiekimais šviesti. Kito kelio į sveiką ateitį mums nebuvo, nėra ir niekada nebus. Padėkime visiems jausmais nesveikiems ir tamsiems išbristi iš prietarų liūno. Jie yra tikri ligoniniai, visiems jiems talkinkime. Taip užsitikrinsime geresnį, laimingesnį gyvenimą. Nesipiktin-

kime burtais tikinčiaisiais — jie yra ligoniniai.

Bet ir jie turi nepykti, kai jų nežmoniškas elgesys, iškeltas į viešumą. Gana žmones mulkinti pasakėlėmis, burtais. Juk matome, kad dabartinę kartą galima sudominti tik kilniais, artimo gerovę didinančiais darbais.

Daug nusiminėlių dar negydoma

Niekas nei anksčiau, nei dabar nežino, kas sukelia nusiminimą, depresiją. Dėl gydymo taip pat nėra vienodos nuomonės. Dar blogiau šią problemą supranta visuomenė. Daugelis nusiminimo liga sergančiųjų nežino, jog ta liga serga, todėl atitinkamai negydomi.

O nusiminėlių priskaičiavimai nuo 2 iki 4 proc. visų gyventojų. Ir visiems jiems reikia medicinos pagalbos.

Nusiminimo ligą nustatė pirmieji gydytojai

Ketvirtajame šimtmečiame prieš Kristų Graikijoje gydytojas nustatė, kad nusiminimas yra liga.

Tas graikų gydytojas buvo Hipokratas, jis vadinamas medicinos tėvu. Jis nusiminimą vadino ne depresija, bet melancholija. Jos atsiradimo priežastimi tada buvo laikoma juodoji tulžis (manyta, jog kūnas gamina keturių rūšių skysčius — vienas iš jų buvo laikomas šios ligos sukėlėju). Žinoma, tai buvo visiškai netiesa.

Hipokratas melancholiją (nusiminimą — depresiją) gydyti patarė taip: reguliariai ir ramiai gyventi, vengti svaigalų, susilaikyti nuo visų gyvenimo paikysčių, vengti nuovargio, ir, jei reikia, nuleisti kraują.

Garsus graikų filosofas Aristotelis (383–322 m. pr. Kr.) patarė nusiminimą gydyti muzika, vynu, lytinę pajėgumą su-

keliančiais vaistais (aphrodisiacs) ir vidurius laisvinčiais vaistais.

Vėliau graikų ir romėnų gydytojai patarė įvairiausių dalykų nuo nusiminimo: dietą, masazą, gydymą vandeniu, gimnastiką, hipnozė ir ne tokius mums visiems malonius dalykus, kaip kraują nuleidimą ir vidurių ištuštinimą.

Dar vėliau, antrajame mūsų eros šimtmečiame, graikų gydytojas Galen (gimęs 130 m. po Kristaus) buvo autoritetingas iki Viduriniųjų amžių. Proto ligas jis suskirstė į dvi rūšis: 1. dėl kūno pakenkimo; 2. dėl proto pažeidimo. Nusiminimo priežastimis jis įvardijo: galvos sužiedimą, alkoholio vartojimą, išgastą, alpimą — šoką, paauglystės periodo neramumus, mėsos vartojimą, ekonominių dalykų nesklandumus ir nepasiekusią meilę. Mirus Galen (200 m.), psichiatrijos mokslui atėjo tamsūs laikai. Tada prasidejo žmonių kankinimai, nes manyta, kad nusiminimas yra velnio apsigėdymas.

Daug kančių žmogus išgyvena, kol ši jo gero pasiekia. Taip yra visose žmogaus veiklos srityse. Pamažu žmonija žengia jausmų suvokimo ir mokslo keliu. Tik liaukinės įvairiosios tamsiosios savo kraują penėje. Ar tai bus nevykęs gydytojas, ar toks dvasiškis bei kuris kitas asmuo, versime jį tinkamai eiti savo pareigas, plonindami jo kišenę. Kito būdo minėti asmenys nepripažįsta. Kiekvienas iš mūsų užbėkime bet kokiam ligai už akių, visapusiškai tvarkingai gyvendami. Tik tada bus naudingas gero gydytojo patarimas bei dvasiško globa.

Kas tai yra nusiminimas (depresija)?

Į nusiminimą geriausia žiūrėti kaip į nuotaikos kaitą — kaip į spektrą, kurio viename gale yra normalus nusiminimas. Ryškus normalaus nusiminimo (depresijos) pavyzdys yra gedėjimas. Netekusiam mylimo žmogaus visai natūralu nusiminti, nesidomėti aplinkiniais daiktais ir bevilksiškai žvelgti į ateitį. Toks žmogus savyje jaučia tuštumą ir mano, kad joks kitas žmogus negali jam

atstoti netekto asmens.

Taip atsitinka kiekvieną kartą, ko nors svarbaus netekus. Netektis gali būti ir ekonominio pobūdžio. Toks nusiminimas yra laikinas. Bet gedėjimas giliai ir per ilgai (daugiau negu kelias savaites) tęsiasi, kai žmogus kenčia dėl didesnių bėdų.

Kaip pasireiškia stiprus nusiminimas?

Labai nusiminęs žmogus netik dvasiškai suglemba, bet atsiranda ir fiziologinių negyvybių. Sutrinka miegas: arba neužmiega, arba rytais anksti prabunda. Netenka energijos ir noro valgyti, todėl sublogsta. Kartais atsitinka priešingai: ima persivalgyti ir praranda norą gyventi, nes gyvenimas atrodo beprasmiškas.

Nusiminimui stiprėjant, silpnėja tokio žmogaus gyvybiškas. Jam darosi sunkiau galvoti ir atsiminti. Jis negali suderinti minčių. Kai kurie jų be nusiminimo dar ima baimintis. Didelis baimingumas yra dalis nusiminimo ligos.

Labai nusiminęs pacientas gali jausti stiprų psichinį skausmą, kuris gali būti aptartas kaip fizinis.

Nusiminimas gali kartotis

Sunkus nusiminimas yra 80 proc. pasikartojanti liga. Apklaiciuota, kad apie 5 proc. amerikiečių — tai yra apie šeši milijonai žmonių — turi ryškių nusiminimo požymių.

Cia neįskaitomi lengvi nusiminimai — tik besijaučiant prisilegtais, o tik tie, kuriems būdingi klinikiniai nusiminimo simptomai: nemiga, apetito stoka, baimingumas, polinkis į savizudybę.

Neramieji nusiminėliai

Tai gi minėti nusiminėliai po kiek laiko pasveiksta. Tas sveikimo laikotarpis gali būti labai ilgas arba labai trumpas.

Kita rūšis nusiminėlių — tai neramieji nusiminėliai. Jų nuotaika nuolat kinta: jie tai nusimina, tai neramūs — manikiški. Ši būseną tam tikra prasme yra priešingai nusiminimui. Neramūs žmogus yra re-

voliucionierius ir iš pradžių jaučiasi esąs virš pasaulio. Jis nenori miego, turi tiek daug energijos, kad negali susivaldyti. Jo galvojimas ir jutimas vis didėja. Tada maniakas tampa sumišusiu ir neorganizuotu.

Kai kurie iš pažiūros sveiki žmonės serga lengva neramiosios depresijos forma. Jie gerai gyvena tol, kol buna gerai nusiteikę. Apimti nerimo, tokie žmonės gali tapti psichopatais. Dėl nerimo išsenka jų energija ir sutrinka nervai. Po neramaus laikotarpio pacientas lieka be cento, nes jis išleidžia visas santaupas.

Paveldimumo įtaka

Dėl liguisto paveldėjimo žmogus tampa genetiškai lengviau pažeidžiamas. Nusiminimo sunkiausios formos aiškiai veikia priimtoms. Tačiau tai dar nereiškia, kad tas žmogus susirgs nusiminimu (depresija), kuris turi ydingą paveldimumą.

Tai panašu į cukraligę. Ne kiekvienas suvarga diabetu, kuris turi ydingą polinkį cukraligę, jei jis nenutuks. Nusiminimui (depresijai) taip pat turi reikšmės įvairūs psichologiniai veiksniai.

Nustatyta, kad nelaiminga vaikystė turi įtakos nusiminimo ligai. Vaikystėje turėję didelių nepatirčių, išgyvenę tėvų sunkią ligą, mirtį, užaugę suvarga sunkios formos depresija.

Nusiminimo gydymas

Nuo depresijos geriausia gydymą sąlygoja trys veiksniai: 1. simptomų savitumai; 2. jų sunkumas bei 3. jų trukmė.

Daugeliui depresija pirmiausia yra psichologinė būsena, kai nuolat liūdnai, nesidomima aplinka ir kt. Ligoniniai net gražiai gyvendami visada esti nepatenkinti, jie nepajėgia džiaugtis gražia gamta, muzika, daina, malda. Tokios formos depresijai gydyti dažnai padeda psichoterapija.

Kai nusiminęs ligonis blogai miega, valgo, pasidaro neenergingas ir tai jau trukdo normaliai gyventi, tada tą ligą reikia gydyti vaistais.

Daugeliui nusiminėlių padeda kombinuotas gydymas: vaistais ir psichoterapija.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mūsų pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$35.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$40.00	\$40.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausia redaktore — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius — Vytautas Paškus

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsisiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-pastas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

El-pastas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Terapiautinė jogos programa(3)

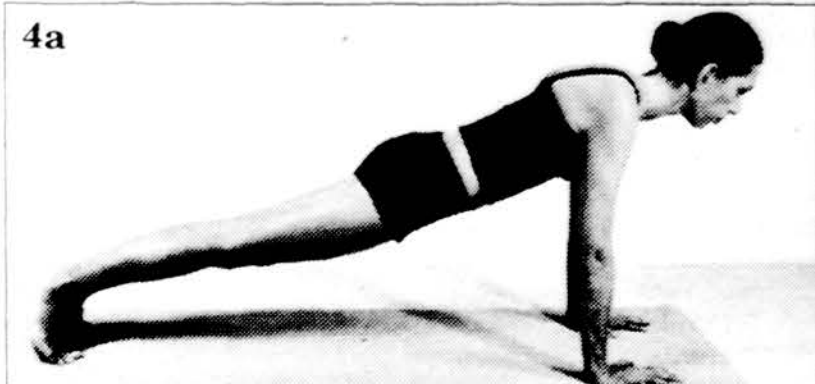
Tęsinys iš rugpjūčio 23 d.

AUŠRINĖ KINKIENĖ

Praeitą kartą supažindinau jus su trimis jogos pozomis. Tikiuosi, kad atsirado skaitytojų, kuriems tai patiko ir kurie jau jas išbandė. Šiame dienrašči numeryje toliau tęsiu savo paruoštą ir atliekamą jogos ir įvairių tempimo pratimų programą. Šia pratimų sistemą pavadinau terapiautine neatsitiktinai, nes beveik visi pratimai nukreipti stuburo stiprinimui. Neveltui yra posakis: „Žmogus yra jaunas tol, kol jaunas jo stuburas“. „Asanos“ (jogos pozos) bus numeruojamos vis didėjančia tvarka, atsižvelgiant į jų eiliškumą; ir taip pat skaitytojų patogumui, nes, sudėjus visus straipsnius, gausis išsami programa (iš viso bus apie dešimt straipsnių).

Rasto poza (Pav. 4)

Ši poza dar dažnai vadinama „pereinamąja“, kadangi yra

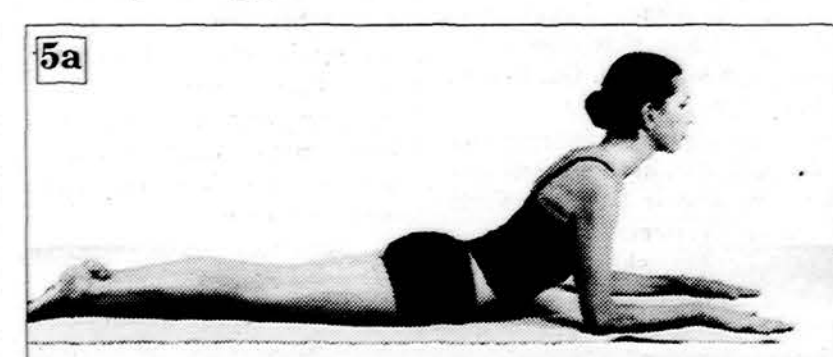

labai patogi pereiti, pvz., iš „žemyn žiurincio šuns“ pozos į „kubros“ pozą (kuri bus vaizduojama 5a, 5b pav.).

Atliekant šią pozą, stengtis, kad riešai, alkūnės ir pečiai būtų vienoje linijoje. Plaštakų pirštai išskęsti, kaklas ilgas, žvilgsnis ramus, pečiai nepakelti. Dirba visi kojų raumenys, dubuo įtrauktas. Jei pradžioje sunku atlikti šią „asana“, sulenkite kelius ir padėkite juos ant žemės arba tiesiog praleiskite ją ir eikite tiesiai prie kitos pozos. Atsiminkite: „Niekas nedarykite, kas nemalonu“.

Modifikuota kubros poza (Pav. 5a, 5b)

5a. Ši poza turbūt pati populiariausia jogos poza ir turinti be galo daug variacijų. Taip pat kaip ir kitos jogos pozos turi daug terapiautinių savybių. Ypač naudinga, atstatant taisyklingus stuburo linkius, gerina širdies ir kraujotakos darbą

5b MODIFIKUOTA KUBROS POZA

ir yra naudinga žmonėms, turintiems virškinimo sutrikimų.

Atliekant šią pozą, pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas viršutinei kūno daliai. Čia ne tiek svarbu išsiesti ir viršų, kaip išsiesti ir priekį. Sulenkus alkūnes ir prispausta prie žemės apatinę kūno dalį, pridodama pozą stabilumo. Neužmirškite kvėpavimo ir svarbiausia, nepakelkite pečių.

5b. Viskas tas pats, tik ištiestas alkūnės. Jei tik pradėję užsiminti jogą ir turite apatinės nugaros dalies problemų, geriau šią pozą praleiskite.

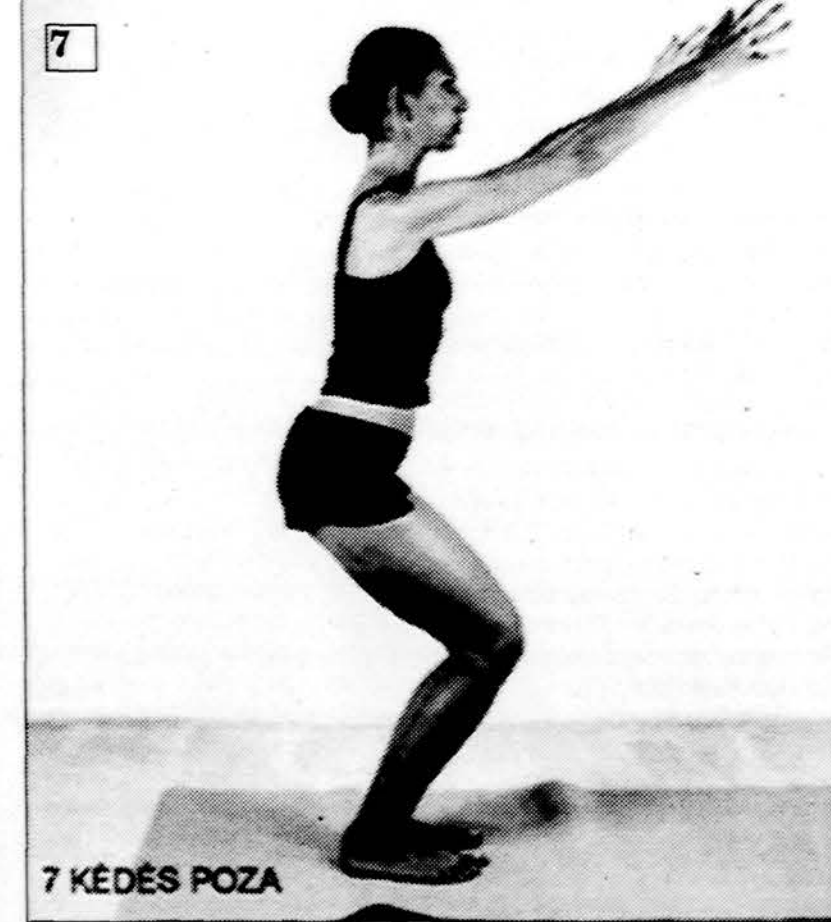
Pasilenkimo į priekį poza (Pav. 6)

Šią pozą galite atlikti tiek sulenktais, tiek ištiestais keliais. Tvirtai įsiremus pėdomis į žemę, pradėkite lėtai lenktis į priekį nuo klubų. Atpalaidavę viršutinę kūno dalį: stuburą,

galvą, rankas, galite lengvai pasisukti. Visai nesvarbu pasiekti žemę. Visa tai ateis per laiką. Svarbiausia: jauskite tempimo malonumą. Šis pratimas gerina kraujo apytaką klubų srityje, aktyvina virškinimą, maitina vidurių užkietėjimą.

Kėdės poza (Pav. 7)

Atlikti šią „asana“ taisykliai tikrai ne taip jau lengva, delto ji dar vadinama „stiprybės asana“. Kulnai, keliai ir klubai turi būti vienoje linijoje. Sulenkę kelius, stenkitės išlaikyti natūralius stuburo linkius, viršutinę kūno dalį šiek tiek pasvirkite į priekį. Pečiai nuleisti, kaklas ilgas, žvilgsnis nukreiptas tiesiai prieš save. Jei pradžioje sunku rankas laikyti ištiestas, nuleiskite jas prie kūno. Žiūrėdami į save iš šono, turite matyti zigzago formą. Nesulaikykite kvėpavimo.

7 KĖDĖS POZA

Kaip ir visos „asanos“, kurios atliekamos stovint, taip ir ši atgaivina stuburą ir protą, atpalaiduojant jį nuo nemalonaus tempimo ar skausmo. Taip pat stimuliuoja virškinimą, reguliuoja inkstų darbą, maitina vidurių užkietėjimą. Ši „asana“ gerina kraujo apytaką ir kvėpavimą. Atliekant šią „asana“, keliai, klubai, nugaros, kaklas ir pečiai igauna mobilumą ir jėgą.

Bus daugiau

PIRMOSIOS VILNIAUS OKUPACIJOS 350-METŲ SUKAKTIS

LIBERTAS KLIMKA

Lietuvos valstybės istorijoje yra daug skaudžių įvykių, palaipsniui atvedusių šalį nuo Vytauto laikų europinės galios iki provincijalių Rusijos gubernijų, vadinamųjų šiaurės vakarų krašto padėties. Bet vienas istorinis įvykis čia buvo lemtingas, nes nuo jo prasidėjo gana spartus valstybės žlugimas. Labiausiai jis paveikė piliečių sąmonę, sugniuždė pasitikėjimą krašto valdovais ir barjorą, kaip laisvės gynėjas. Tai pirmoji sostinės Vilniaus okupacija, įvykusi lygiai prieš 350 metų, rugpjūčio 8-ąją dieną.

XVII a. viduryje abiejų tautų respublika buvo išvėlusį ir labai varginančius karus su B. Chmelnickio kazokais ir Švedija. O čia dar ir Maskvos caras Aleksejus Michailovičius su didžiule šimtatūkstantine armija, talkinamas Ukrainos kazokų, 1554 metų gegužę įsiveržė į Lietuvą, nes seniai puoselėjo teritorinius bei religinius siekius. Tam sunkiam laikotarpiui istorinėje literatūroje prigijo „tvano metų“ įvardijimas. Krašto padėtį labai komplikavo karaliaus Jono Kazimiero neriztingumas, nesuderinti Lietuvos ir Lenkijos karo veiksmai, didžiojo etmono ir Vilniaus vaivados Jonušo Radvilos bei lauko etmono Vincento Gosievskio tarpusavio nesutarimai. Priešas sostinę Vilnių užėmė be mušio, – nedidelė 4,000 karių – J. Radvilos kariuomenė suėdino Žaląjį tiltą ir pastarąjį įtvirtintą stovyklą prie Kiedainių.

Užgrobė Vilnių, rusų kariai bei atamano Ivano Zolotareno kazokai jį degino ir plėšė. Gaisrai mieste truko 17 parų; išgrobti buvo net didikų palaidojimai bažnyčių rūsiuose. Apie maskvėnų siautėjimą yra išlikę ir nepriklausomų liudininkų

pasakojimai. Vienas jų – tuo metu Smolenske viešėjęs kunigas Michelis Bianchis, Venecijos respublikos diplomatas. Vėliau jis Alberio Viminio slaptyvardžiu parašė knygą „Trumpas pasakojimas apie Lietuvos ir Lenkijos karą su Maskva XVII a. viduryje“. Jis pateikia autentiškų ir labai įskaidintų faktų apie Maskvos kariuomenės savivalę okupuotose Lietuvos teritorijose, paliudija meno ir kultūros vertybių grobimo bei naikinimo aplinkybes. Savo veikalė B. Bianchis rašė: „Vilniaus apylinkėse įvyko tik keli lengvi susirėmimai, kadangi mieste teliko karui netinkantys žmonės – vaikai, moterys, seniai, varguoliai, o visi daiktai buvo palikti priešui valiai; įėję į miestą ir neradę jokio pasipriešinimo, priešas išnaudojo tą laisvę, kurią užtikrina kariniai laimėjimai. Barbariškiausiai – panašiai kaip Smolenske – buvo pašiepti katalikų bažnyčios; kelios iš jų buvo sudegintos. Prieš valiai buvo palikti aukšniai daiktai ir brangūs baldai: nepagalvojus apie pabėgimą, jie nebuvo išgabenti kitur. Nuostoliai nesukaiciuojami, nes neįmanoma nei atgauti pagrobų turtų, nei atstatyti nuokiotų kaimų bei miestų pastatų, nei sugrąžinti į darbą kaimiečių, kurie buvo išvežti ir apgyvendinti tose Maskvos kunigaikštystės vietose, kur labiausiai traukta žmonių; dalis išvežtųjų papildė dėl 1654 m. mario sumažėjusių gyventojų skaičių Maskvos mieste bei jo apylinkėse. Jeigu pats nebūčiau matęs per išstius šešis mėnesius judėjusios begalinės viltinės ratų, pilnų visokio grobio ir nesukaiciuojamo kiekio išvežamų arklų bei kitų stambių ar smulkių galvijų, negalėčiau patikėti. Kalbėdamas apie šiuos įvykius, galiu drąsiai teigti, kad

esu matęs nemažiau šimto tūkstančių vežimų, prikrautų kaverčių baldų, iš bažnyčių pastogių išplėštų metalo gabalų, vario, geležies, alavo, švino dirbinių, vilnos ir kanapės audinių ir įvairių kitų, bent kiek vertės turinčių daiktų, kuriuos tik kareiviai pamatydavo, – visa tai jie galėjo patogiai išvežti su pagrobtais vežimais ir arkliais“. Taigi masiniai vietinių žmonių trėmimai ir išvežimai nėra KGB išradimas; tokia praktika Rusijos politikai turi šimtmetes tradicijas.

Per rusų invaziją labai nukentėjo ir Vilniaus universitetas. O buvo sukaupęs nemažą biblioteką, mokslo prietaisų, kultūros vertybių. Viskas pavirtė pelenais... Ir šiandien neturiu jokių istorinių mokslo relikvijų, išskyrus keletą knygų iš to pirmojo universiteto raidos laikotarpio, iki 1655 metų okupacijos. Žinia, ne viskas pražuvo. Pz., Lvovo miesto muziejuje yra garsaus tikslųjų mokslų profesorius Osvaldo Kriegerio 1644 metais suprojektuotas kelioninis saulės laikrodis. Kultūros, meno ir mokslo vertybių rinkinius pagal tarptautinius susitarimus stengiamasi sugrąžinti ten, kur jie susiformavo. Kas pasirūpintų senosio Vilniaus universiteto turtais?

Okupacinė valdžia miestui buvo leidusi turėti tam tikrą savivaldą. Ir net magistratas veikė. Tada kai kurie pabėgę miestėnai sugrįžo, rūpinamiesi palikto turto likimu. Vaivada M. Šachovskojus su tikro ruso didžiadvasišku netgi leisdavo pasiimti paslėptas brangenybes. Greit atsirado ir kolaborantai... Miesto magistratas per žymesnės šventės rusų vadams nešdavo vadinamą „kalėda“. Pavyzdžiui, 1657 m. pajamų ir išlaidų knygoje parašyta: „Jų malonybės ponai

burmistrai ir tarybos nariai, sveikindami Velykų švenčių progą kunigaikštį Michailą Seimionovičų Šachovskojų, įteikė prancūziškos teslos pyragą už dvi kapas, du goričius vyno po kapą ir 36 grašius, du goričius gvazdikėlių degtinės po 2 kapas“. Teisėjui Iljai Gregoravičiui – visko perpus mažiau. Dar 36 grašiai išleisti už statinaites degtinei ir vynui bei padėklus pyragui. Tik gaila, nenurodyta, apie kokį goričių kalbama: didįjį ar cecho (5,6 ar 2,8 litro)?

Okupantai Vilniuje išsilaikė gana ilgai, net iki 1661-ųjų pabaigos. Lietuvos kariuomenė du kartus, 1658 m. lapkritį ir 1660 m. gegužę, nesėkmingai bandė atakuoti rusų igulą, įsivertinusią Gedimino pilyje. Sostinę išvadavo karvedžio Mykolo Kazimiero Paco kariuomenė, padedama miesto gyventojų. Ir toje pat magistrato pajamų ir išlaidų knygoje įrašyta, kiek sumokėta dailidėms už šturmo kopėčių pagaminimą bei esafoto pilies vaivados Danilos Mišedžio, praminto Tironu, nukirsinti pastatymą.

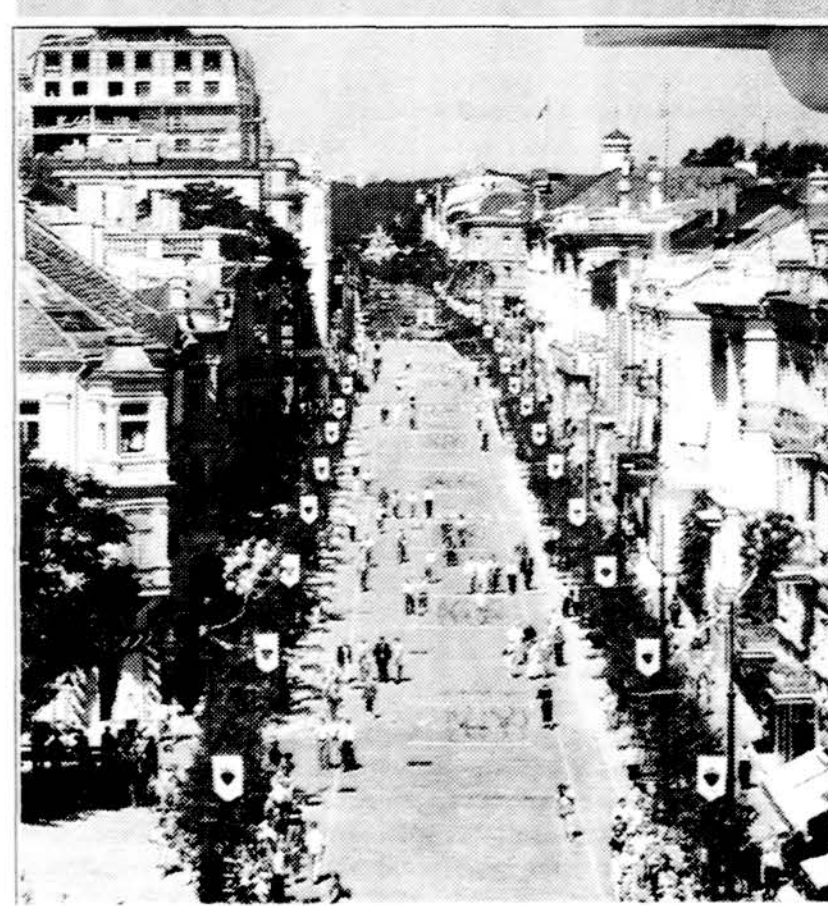
Nuostabiliausia, kad po šio kio nusiaubimo, o dar ir prie visų karo nelaimių prisidėjusios baisios maro epidemijos, Lietuva surado jėgų pakilti, apginti nors laikinai savo valstybingumą, atkurti ukinį gyvenimą ir kultūros raišką. Tarsi Penkias iš pelenų, kilo ir Vilnius... Stebina tokie faktai: tik išvyjus priešus iš Vilniaus, suniokotame mieste buvo pastatyti baroko architektūros sedevrai: Šv. Petro ir Povilo Antakalnyje ir Šv. Kryžiaus Jeruzalėje bažnyčios.

Nesmagu priminti tuos baisiusius 1655-uosius, tačiau su kaktis būtina minėtina, nes privalome žinoti savo istoriją ir kažko pasimokyti iš jos. Kad ir tokio ryzto bei tikėjimo savosios valstybės ateitimi...

prancūzų ukininkus, yra net septynis kartus didesni nei ES išlaidos mokslui, tyrimams ir švietimui. „Money for jobs“, – sako Tony Blair, – „not cows“.

Itampa tarp laisvesnių (market oriented) anglo-saksų ir šiauriečių valstybių iš vienos pusės bei kontinento valstybių iš kitos pusės, pamažu atstėja. Tony Blair jau perima ES prezidento vietą ir, atrodo, reikalaus daug pakeitimų. Europa daug kur yra gana skirtinga ir bus sunku ją suvienyti. Gal kuriam laikui turės būti mažiau federalinė, daugiau decentralizuota sąjunga, nes neturi tikro politinio centro ir turės išvystyti bendrą, visiems suprantamą kalbą bei žiniasklaidą.

Duomenys iš „Financial Times – London“ „US World Report“ ir kitos spaudos.

Gedimino prospektas Vilniuje.

Tomio Bauro ELTA nuotr.

DRAGUAS, 2005 m. rugpjūčio 30 d., antradienis

3

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Plačioji visuomenė

Kai lietuviškai sakome „plačioji visuomenė“ – tą išsireikimą pavartojame perkeltine prasme, visai nepagalvodami apie mūsų visuomenės kūno svorį. Tačiau amerikiečių sveikatingumo institucijos vis dažniau išreiškia susirūpinimą būtent dėl to, kad valstybės gyventojai sparčiai „plėtėja ir sunkeja“. 1985 m. nei vienoje valstyje nebuvo storulių, turinčių 20 proc. antsvorį, o šiuo metu 40 valstijų skundžiasi, kad kone 25 procentus gyventojų galima pavadinti aptukeliais.

Pagrindinė nutukimo priežastis: neveiklumas ir mityba, persotinta kalorijomis. Kiekvienas storulis kenkia ne tik sau, bet visam kraštui: su nutukimu susijusių ligų gydymas valstybei kasmet kainuoja apie 39 mlrd. dolerių. Deja, su šia yda daugiausia kovojama žodžiais, kurie nepasiekia tos „placiosios visuomenės“ ausų, o jeigu ir pasiekia, iš to didžiausią naudą turi įvairių magiškių dietų bei su svorio mažėjimu susijusių vaistų siulytojai.

Šiems mokslo metams prasidedant, ne viena mokykla ruošiasi iš savo patalpų pašalinti automatus, parduodančius saldžius gėrimus ir nemaistingus, prikimštus kalorijų užkandžius, kuriuos taip mėgsta moksleiviai. Šie pakeitimai mokykloms reiškia nemažą įplaukų praradimą, nes tų maisto produktų gamintojai už teisę pardavinėti savo gaminius, moka didelių pinigų.

Mums visiems pažįstamas dr. Jonas Adamavičius jau daug dešimtmečių savo straipsniais graudina, kad lietuviai mestų žliaugę lašinius, kugelius, saldius tortus ir kitus tukinancius patiekalus. Judantis, dirbantis, veikiantis žmogus vargiai bus įskaiciuotas ir nutukėlių gretas. Gal dėl to mūsų veiklieji tautiečiai, kuriuos dažnai matome renginių salėse, įvairiuose komitetuose, organizacijose, nesiskundžia antsvorio problemomis. Taip jie ir savo sveikatą apsaugo nuo daugelio negalių, siejamų su per dideliu svoriu.

Amerika skundžiasi nutukėlių pertekliumi, o Afrikoje tukstantiai žmonių, ypač vaikų,

miršta badu. Jei viskuo pertekę šio krašto gyventojai, jeigu ne dėl savo sveikatos, tai bent dėl artimo meilės, pinigų, išleistų nuolat kramnojamiems užkandžiams, paaukotų trečiojo pasaulio skurdžiams, būtų dviguba nauda: suliesėjusi, sveikesnė visuomenė ir pasotinti alkstantys. Tai jau ir vienas iš krikščioniškųjų artimo meilės darbų...

Pagal vėliausius duomenis, daugiausia nutukėlių randama pietinėse Amerikos valstijose. „Liesiausia“ valstija yra Colorado, kur tik 16,8 žmonių galima pavadinti nutukeliais. „Sunkiausias svoris“ priskiriamas Mississippio valstijai, bet maždaug tokiu pat nutukėlių procentu (24,5) pasižymi Alabama, W. Virginia, Louisiana, Tennessee, Arkansas, Texas, Michigan (!), Kentucky, Indiana, Ohio ir S. Carolina. Daugelyje šių valstijų klimatas šiltas ir drėgnas, žmonės neįsivaizduoja maisto juda, o, be to, tradiciškai čia ir kasdieninis maistas pasižymi riebumu, kaloringumu. Sudėjus šias dvi ypatybes, „plėtėja“ ir visuomenė.

Didžiausią rūpestį gydytojams ir auklėtojams kelia vaikų, paauglių ir jaunuolių nutukimas. Užut lakstę lauke ir žaidę sportavę, jie daug laiko praleidžia prie televizoriaus, o dar daugiau prie kompiuterio. Problema dar paastres, orui atšalus, kai bet kokia veikla lauke pasidarys nepatraukli. Antra vertus, kaip išsireikė vienas optimistas, žiemą ir storuliai geriau atrodys, kai jų kūną dengs apsiaustai, striukės ir kiti stori, šilti drabužiai. Vasarą lengviau pastebėti „visokius figūros netobulumus“, kai žmonės stengiasi kuo ploniau ir vėliau apsirengti.

Galima nusišypsoti iš tokių išvedžiojimų, tačiau reikėtų šia problema susirūpinti ir mūsų tautiečiams. Žinoma, lietuviai ją gali kur kas lengviau išspręsti: tereikia įsijungti į lietuvišką veiklą ir išsireikšimas „plačioji visuomenė“ atgaus savo tikrąją prasmę. Tai visuomenė, kuria galime didžiuotis, kuri praityje atliko didžiulius darbus savo tėvynei ir artimui, kuri ir dabar juos kasdien atlieka.

LIEPOJOS MIESTAS LAIKO TĖKMĖJE

DR. NICHOLAS I. GEMELL

Nr. 6

Jie gal nemėgo per daug erzinti vokiečių, kurie netolimoje Klaipėdoje irgi turėjo povandeninių laivų bazę. Tais laikais sovietai ir latviai gana gerai sugyveno – Liepojos igulos latvių karininkai keldavo pokylius – puotas sovietams ir atvirkščiai. Sovietų jurininkų Liepojos mieste nebuvo, bet laivyno karininkus kai kada galėdavo sutikti turgavietėse ir krautuvėse. Jie laikėsi labai mandagiai, vengė įsivelti į pasikalbėjimus su vietiniais. Antra vertus, latvių policija uždraudė civiliams kalbėtis su sovietais, kai kada priešingu atveju jiems uždedavo gana didelės administracinės baudas. Liepojos prekybos uostas viso to liko nepalietas – mieste gyvenimas ejo sėkmingai.

Per 1939–1940 m. žiemos sovietų–suomių karą sovietų karo laivai, jų tarpe ir anksčiau minėtas „Kirov“, dažnai naudojosi Liepojos karo uosto dirbtuvų patarnavimais, kurios vėl dirbo laivų remonto naudai. Laivyno vadovybė buvo labai patenkinta jų dirbtuvių tarnyba ir jiems suteikė pirmenybę karo laivų remontui, nors labai gerai aprūpintos Estijos bazės buvo arčiau karo veiksmų. Tarp Liepojos karo uosto dirbtuvių darbininkų buvo daug vietinių rusų, kurie buvo labai prosovietišškai nusiteikę.

Tuometinėje Liepojoje svarbus įvykis buvo 1939 metų lapkričio ir gruodžio mėnės – vokiečių tautybės asmenų repatriacija, apėmusi apie 10,000 žmonių iš miesto ir apylinkės. Vokiečiai ten gyveno nuo XIII šimtmečio ir buvo uždegę didelį kultūrinį ir politinį antspaudą Liepojai bei visam Kuršių. Jų tarpe buvo daug inteligentų, profesionalų, pramonininkų. Jie turėjo daug nekilnojamo turto, ypatingai miesto centre. Didelė dalis liuteronų bažnyčios dvasininkų buvo vokiečiai. Nors ir latviai vokiečių per daug nemėgo, ypač paskutiniu metu didelis skaičius jų jaunos kartos buvo susizavėję nacizmu, vis tik, dauguma miesto gyventojų nujaudė, kad vokiečių išvykimas Liepojai atsilieps neigiamai – atneš miestui nuostolių. Betgi Ulmanio vyriausybė kitai galvoje, jų oficiali pozicija buvo, kad vokiečių repatriacija Latvijai naudinga, jie samprotavo, kad tuo būdu 100 metų problema, slėgianti latvių tautą, bus išspręsta visiems laikams. Pats prezidentas Ulmanis pasakė tam reikalui prideramą kalbą, kur jis visa tai paminėjo, pridurdamas vokiečių adresu – sudiev, iki nepasitymo – bet daug Liepojos gyventojų su tuo nesutiko.

Dauguma Liepojos vokiečių buvo apgynti vakarinės Lenkijos Poznanės ir Bydgoszės – Bromberg miestuose. Jie buvo aprūpinti žydų ir lenkų, kurie buvo iš tų vietų išvaryti, gyvenamais namais bei verslais. Liepojos vokiečiai tai žinojo, kai kurie iš jų ten jautėsi ne per jaukiai, bet ir jie paliko namus, ukius, verslus. Su didelėmis valdžios pašalpomis jie siekė tokiu būdu įsikurti naujoje tėvyneje, bet daug jų, ypatingai vyresnio amžiaus žmonės, ten nesijautė laimingi. Jaunosios kartos vyrai tarnavo vokiečių kariuomenėje, didelis jų skaičius žuvo frontuose ir per miestų bombardavimą. Tarp jų buvo ir keletas aršių tacių, užsiėmę žiaurumais, bet vis tik labai mažas skaičius. Iš viso Pabaltijo vokiečių repatriantai per karą neteko apie 10,000 žmonių.

Per Liepojos vokiečių okupaciją kai kurie jų iš ten sugrįžo ir dirbo vokiečių įstaigose, bet didesniu aktyvumu nepasizymėjo. 1945 metais jie antrą kartą buvo priversti apleisti savo namus – bėgo į Vakarų. Tai buvo jų tragedija. Kai kurie jų po karo emigravo į Ameriką.

Visai kitaip vokiečių repatriacija buvo įvertinta užsienio spaudos, ypač anglų, švedų ir šveicarų laikraščių. Jie tame matė tikrą ženklą, kad Estija ir Latvija galutinai perleistos sovietams, ir į šias valstybes jie netrukus įžygiuos, kas po keleto mėnesių ir įvyko.

Kaip ir visa Latvija, Liepoja buvo sovietų okupuota 1940 metų birželio mėnesio 17 dieną. Okupacijoje dalyvavo jurininkų daliniai iš karo uosto ir tankų brigada, atvykusi iš Lietuvos per Jelgavą. Nors ir ne visiškai netikėta, sovietinė okupacija sudarė gyventojams didelį sukrėtimą, bet įvairių tautybių miesto žmonės į visa tai skirtingai reagavo. Liepojiečiai rusai, ypatingai tie, kurie priklausė žemesniems ekonomikos sluoksniams ir nebuvo anksčiau surišti su baltagvardiečiais, į sovietus žiūrėjo kaip į brolius. Kai kurie iš jų net svajojo apie Liepojos miesto atstatymą, koks jis buvo prieš Pirmą pasaulinį karą. Žydai jautėsi geriau apsaugoti nuo hitlerinės Vokietijos, kurios jie labai bijojo ir kuri buvo visai arti, vos už 50 mylių nuo Liepojos. Net kai kurių latvių tarpe, daugiausia darbininkų ir asmenų, priešingų Ulmanio diktaturai – ir tokių buvo nemažai – sovietai nebuvo tokie baisūs. Lietuviai ir ypač lenkai buvo sovietams priešiška nusistatę. Bet apskritai gyventojai bandė prisitaikyti prie naujos padėties.

Bus daugiau.

ALMOS ADAMKIEŅĖS LABDAROS IR PARAMOS FONDAS

Alma Adamkienė

Rugpjūčio 24 d. verslo centre „Europa“ buvo surengta Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondo spaudos konferencija, kurioje pristatytas naujasis šio fondo projektas „Verslo mokykla“, skirtas 11-tų klasių moksleiviams. Pagrindinis šio projekto remėjas — telekomunikacijų bendrovė „TELE 2“.

Pasak A. Adamkienės, „Projektas suteikia galimybę moksleiviams iš provincijos susipažinti su verslo politikos pagrindais, susitikti su įdomiais ir žinomais žmonėmis. Šis projektas mums padės įgyvendinti daug garsių politikos ir verslo atstovų, kurie moksleiviams skaitys paskaitas ir ves užsiėmimus“.

„TELE 2“ generalinis direktorius Petras Masiulis pranešime spaudai dar patikslino, jog „Lietuvos kaimuose ir miesteliuose gyvena daug talentingų vaikų, neatrastų jaunųjų talentų, kurie galbūt neturi galimybių pasireikšti. Šis projektas suteiks unikalią progą paprastiems kaimo vaikams tobulėti, atsiskleisti, susipažinti

su verslo užkulisiais, klestinčiomis bendrovėmis. Galbūt daug pasiekę verslininkai taps kaimo moksleiviams pavyzdžiu ir pakeis jų likimą. Viliamės atrasti naujų talentų bei išugdyti sėkmingus ateities verslininkus, kurie uždirbs didžiules pensijas kitiems Lietuvos žmonėms“.

Almos Adamkienės projekto vadovas Artūras Povilaitis pastebėjo: „Tikimės, kad moksleiviai per dešimt dienų išmoks dalykų, kurie paprastai mokyklose nėra dėstomi“.

Almos Adamkienės fondo globojamų mokyklų moksleiviai susirinkę Palangoje ir įsikurs viešbutyje „Tulpė“, o paskui užsiėmimai vyks Arvydo Sabonio poilsio namuose „Pušų paukštelis“, kur jie turės progą susipažinti su įvairiomis verslo disciplinomis — bankininkyste, investicijomis, rinkodara, viešaisiais ryšiais bei politika ir partijomis. Be abejo, tai bus galimybė kaimo aplinkoje augusiems studentams ne tik susitikti iš tolo, bet artimai bendrauti su žmonėmis, kaip SEB Vilniaus banko prezidento patarėju Gitanu Nausėda, Seimo nariu Petru Auštrevičiumi, televizijos ir verslo atstovu Arūnu Valinsku ir kitais, o vakarais po paskaitų susitikti su Klaipėdos ir Palangos merais bei Klaipėdos universiteto profesoriais. Šiam projektui buvo atrinkta 20 pirmiausių moksleivių, kurių interesus ir noras yra tapti verslininkais Lietuvoje. Paskaitos truks nuo 9:30 ryto iki 4 val. p.p., o vakarais moksleivių lauks susitikimai su žinomais verslininkais bei politikais. Moksleiviai, kurie buvo parinkti šiam susitikimui, atvyksta iš įvairių Lietuvos vietovių — Klaipėdos, Kašiadorių, Raseinių, Rokiškio, Pasvalio, Vilniaus ir kitų kaimo mokyklų rajonų.

Reikia džiaugtis, kad Lietuvos verslininkai supranta fondo reikšmę ir jį remia ne tik pinigais, bet ir sava patirtimi. Almos Adamkienės fondo kūrėmosi laikotarpis beveik visa parama plaukė iš užjūrio — lietuvių, gyvenančių JAV, bet šiandien parama fondui ateina iš Lietuvos. Viena pokalbyje, kuris buvo išspausdintas kiek anksčiau, A. Adamkienė komentavo, jog „Šiuo metu mus remia Lietuvos pramonės įmonės. Paramos iš Amerikos lietuvių gauname mažai, nes jie žino, kad mums neblogai sekasi. Jie remia kitus fondus, kurių yra nemažai“.

Grįžkime į netolimą praeitį. Kada ir kodėl šis fondas buvo įsteigtas?

Tai įvyko 1998 m., kai viename išleistuvių pobūvyje moterų organizacijos atstovės iškėlė čekį A. Adamkieniui, sakydamos, kad tuos pinigų panaudotų labdaros tikslams Lietuvoje. Čia ir buvo fondo užuomazga, o fondo tikslas jau nuo įsteigimo dienos yra remti kaimo mokyklas bei institucijas ir padėti socialiai remtiniams vaikams. Ne vieną kartą preziden-

to žmona yra pasakiusi, kad mes niekada negalime užmiršti Lietuvos kaimo ir jo atžalų, nes kaimo vaikams galimybės mokslui ir bendravimui yra menkesnės negu mieste augantiems vaikams. Labai malonu, kad Almos Adamkienės mėsą iš šukų atsiliepė tiek daug finansinės galimybės turinčių lietuvių verslininkų ir pramonininkų, nes tik privačia iniciatyva galime gerinti Lietuvos žmonių gyvenimą. Tai dar vienas pavyzdys, kad Lietuva vakarėja.

Pirmąjį vaikų lavinimo ir švietimo projektą Lietuvoje „Almos Adamkienės fondo ir TELE 2 verslo mokykla“ remia bendrovės „Hanza lizingas“, „Observer“, „Fima“, „Delfi“, „Commercial Union“, „Comperservis Atviros Sistemos“, reklamos agentūra „GTarage 4X4“ viešųjų ryšių agentūra „Avenire“ ir „Nord Consulting“. Daugiau informacijos apie Almos Adamkienės paramos fondo veiklą galima rasti tinklalapyje: www.adamkiene.fondas.lt

Paruošė
Leonas Narbutis

EUCHARISTINIAI ŽYGIAI DVIRAČIAIS

Birželio 28–30 d. ir liepos 5–7 d. po Molėtų dekanatą Eucharistijos metų proga pirmą kartą surengti du eucharistiniai žygiai dviračiais. Kiekviename žygyje dalyvavo per 30 įvairaus amžiaus (jauniausiajam — 4, o vyriausiajam per 60 metų), skirtingų profesijų piligrimų. Beveik visi keliautojai — Molėtų parapijos bendruomenės nariai, taip pat parapijiečių bičiuliai iš įvairių Lietuvos kampelių. Eucharistinių žygių organizatoriai — Molėtų parapijos klebonas dekanas Kęstutis Kazlauskas, tikybos mokytoja Danutė Pundienė ir kiti veiklesni parapijiečiai. Piligrimai, pasi-puošę geltonomis, žaliomis ir raudonomis skarelėmis, vienodomis kepuraitėmis su eucharistinio žygio ženklais, trispalvėmis ir popiežiaus vėliavė-

lėmis pagal iš anksto numatytą maršrutą dviračiais važiuoja į visas dekanato baznyčias, kuriose kartu su vietinių parapijų žmonėmis dalyvavo Šventosios Sakramento adoracijoje, meldėsi rožinį ir šventės šv. Mišias, apžiūrėjo bažnyčios sargomas meno vertybes, aplankė beveik kiekvieno miestelio ar kaimelio kapines, meldėsi už mirusiuosius. Kelionėje piligrimai giedojo giesmes, dalijosi savo krikščioniškojo tikėjimo atradimo istorijomis, pasakojo apie sunkumus, su kuriais susiduria šiuolaikiniai krikščionys. Taip pat keliautojai aplankė kai kurias sodybas, bendravo, išpužiais apie tikėjimą, piligriminę kelionę ir Eucharistiją dalijosi su kaimo žmonėmis, labai džiaugėsi svetingu priėmimu.

rių yra kelios rūšys, bet visi jie siurbia augalo sultis ir jį naikina.

Su skydamariais kovoti nelengva, bet įmanoma. Visų pirma — panaudokite stiprią vandens srovę (tik reikia atsargiai, kad nesužeistų kaktusų audinių). Tuo būdu daug kenkėjų nuplaunama. Būtinai taip pat pakeisti žemę, nes joje skydamariai ir kiti kenkėjai padeda kiaušinėlius. Nepaisant kiek juos naikinsime ant kaktusų, netrukus atsirast nauja karta ir vėl viskas iš pradžių.

Po nuoplovimo galima nupurkšti kaktusų kenkėjams naikinti skirtingais cheminiais (ad-sargiais su storais lapais — „jade“, nes šie cheminiai sugadina jų lapus). Purkšti tik pavėjui ir saugoti, kad tuo metu nebūtų aplinkui naminių gyvuliukų ir vaikų.

Beje, vasaros pabaigoje nei vienam kambariniam augalui neduokite trąšų. Taip pat reikia žinoti, kad „lapiniai“ augalai, įnešti iš lauko, kurį laiką bus „nelaimingi“, numes dalį lapų, atrodys skurdžiai, bet netrukus prisitaikys prie naujų sąlygų ir vėl atkūs.

Taip sugrįžti į vidų paruošus kambarinius augalus, galėsite ramiai džiaugtis vasaros pabaiga — staigmenos (šalnų) neužpuls.

KAS DAR LIKO DARŽELYJE?

Nepaisant karščių ir sausrų, daugelyje darželių dar tebežydi astrai, zininys, karkliukai, petunijos, spragės (impatiens) ir kitokios gėlės. Tačiau pas daržininkus jau margoja vazonų vazonai gražiausių chrizantemų. Kas gali pro jas praieiti nesusigundęs, juo labiau,

VAISTAS LAIKINAI ŠALINA MIEGO TRŪKUMĄ

Iš tyrimų, atliktų su beždžionėmis, rezultatų galima spėti, kad naujas vaistas gali laikinai pagerinti sugebėjimą dirbti bei pašalinti miego trūkumo poveikį smegenims. Tai būtų labai naudinga žmonėms, kurie dirba pamainomis, medikams, kariams ir kitiems asmenims, kurie, nepriklausomai nuo išsimiegojimo, privalo savo pareigas atlikti nepriešaištingai.

„Šis vaistas ne tik pagerina sugebėjimą dirbti normaliomis sąlygomis, bet ir kompensavo tą sugebėjimą dirbti dalį, kuri išnyko dėl miego trūkumo. Stebinti smegenų veiklos aktyvumą paaiškėjo, kad vienas iš vaisto veikimo pagrindų yra pakitimų, smegenyse atsirandančių dėl miego trūkumo, kompensavimas“, — sakė Wake Forest universiteto (JAV) Medicinos mokykloje dirbantis mokslų daktaras Samuel Deadwyler.

Tyrimo rezultatai skelbiami internetiniame mokslo žurnale „Public Library of Science-Biology“. Vaistas, kol kas vadinamas CX717, veikia tą receptorių tipą, kuris dalyvauja bendravimo tarp smegenų lastelių procese. Vaistą sukūrusios bendrovės „Cortex Pharmaceuticals“ atstovai teigia, kad šio preparato bandymo su neišsimiegojusia žmonėmis rezultatai taip pat yra teigiami.

Wake Forest universitete atliktą tyrimą finansavo JAV Nacionaliniai sveikatos institutai ir Gynybos ministerijos padalinys DARPA. Tai — dalis projekto, kuriuo siekiama sumažinti arba pašalinti miego

Eucharistiniai žygiai užbaigti procesija su Šv. Sakramentu aplink Molėtų Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčia. Visi kelionės dalyviai, rėmėjai gavo po padėkos raštą ir atminimo dovanėlę. Liepos 7 d. Molėtuose žygeiviams ir visiems parapijiečiams buvo surengta linksma vakaronė, kurioje dalytasi savo atsiminimais gėrybėmis, dainuotos liaudies dainos ir žaisti žaidimai. BŽ.

trūkumo poveikį kelių sugebėjimų veikti.

Iš pradžių mokslininkai vaistą bandė su beždžionėmis, kurioms miego netrūko. Joms reikėjo atlikti paprastą derinio uždavinį, panašų į kompiuterinį žaidimą. Kiekvienai beždžionei buvo parodomas paveikslėlis vienoje ekrano dalyje, o po pusės minutės ekrane pasirodydavo nuo dviejų iki šešių skirtingų paveikslėlių, iš kurių, norint gauti sulčių, reikėdavo išsirinkti tą, kuris matytas anksčiau. Po to beždžionėms buvo duodama vaisto ir eksperimentas kartojamas. Vartojant maksimalią vaisto dozę paprasčiausias uždutis beždžionės sugebėdavo atlikti beveik idealiai, o bendras teisingų atsakymų kiekis padidėjo 15 procentų.

Vėliau beždžionėms buvo neleidžiama miegoti 30–36 valandas (tai, S. Deadwyler skaičiavimais, atitinka 72 nemigos valandas žmonėms). Lyginant su pirmojo eksperimento rezultatais, bendras beždžionių sugebėjimas pasirinkti teisingą atsakymą supastėjo visais atvejais, net ir kai pasirinkti būdavo paprasčiausias. Tačiau, kai neišsimiegojusios beždžionės buvo duota vaisto CX717, jų sugebėjimas pasirinkti teisingai vėl buvo normalus.

Mokslininkai beždžionių smegenų aktyvumą šioms atliekant derinio uždutis stebėjo pozitronų emisijos tomografijos (PET) metodu. Stebėjimo duomenys parodė, kad vaistas kompensavo didžiąją dalį smegenų aktyvumo pokyčių, atsiradusių dėl miego trūkumo — tuo galima paaiškinti pagerėjusį sugebėjimą pasirinkti teisingą atsakymą.

PET stebėjimo duomenys parodė, kad uždutis atliekant neišsimiegojus sumažėjo kaktinės žievės smegenų dalies, susijusios su aukštesniaja smegenų veikla, aktyvumas, bet

padidėjo smilkininės žievės smegenų dalies, susijusios su trumpalaikiai atmintimi, aktyvumas. Mokslininkai spėja, kad tokiu būdu smegenys bando kompensuoti miego trūkumo poveikį. Vartojant vaistą šių smegenų sričių aktyvumas grįžo iki normalaus lygio.

„Vaistas veikia grąžindamas smegenų aktyvumo lygį iki tokio, kuris stebimas, kai užduotys atliekamos normaliomis sąlygomis. Preparatas nedidino bendro smegenų sužadinimo, bet padidino tam tikrų miego trūkumo paveiktų sričių sugebėjimą veikti normaliai, kaip būna tada, kai netrūksta miego“, — sakė mokslininkas.

Vaistas, priklausantis am-pakinių grupėi, veikia AMPA receptorių, esančių smegenų lastelėse. Šie receptoriai dalyvauja lastelinės komunikacijos procese, kuriame dalyvauja neurotransmiteris glutamatas. CX717 pailgina glutamato poveikį, todėl padidėja komunikacijos efektyvumas. Vaisto veikimo mechanizmas kitoks nei kavos ar kitų stimuliantų, todėl nepasireiškia tiems stimuliantams būdingi šalutiniai poveikiai — hiperaktyvumas, iškreiptas mąstymas ar nesugebėjimas užmigti.

SUKAKO 110 m. SUKAKTIS

Kaune iškilmingai paminėta 110 metų sukaktis nuo to meto, kai Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčiai Kaune buvo suteiktas Katedros titulas, bylojantis apie tai, kad šioje šventovėje yra vyskupo sostas. Mat 1864 m. Rusijos carui įsakius, Žemaičių vyskupijos centras buvo perkeltas iš Varnių į Kauną. Tuomet parapiinė Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčia Kaune tapo Žemaičių vyskupo sostu, o perbėgus 31 metams, 1895 m. popiežius Leonas XIII jai suteikė Katedros titulą. BŽ.

SKELBIMAI

SIŪLO DARBA

Male or female caregivers
needed in Wisconsin.
Experienced in Parkinson's &
Alzheimer's & Hospice. Good
English, 262-657-8044.

DDAUDIMO
AGENTŪRAI
reikalinga/as asistentė/as
Tel. 630-640-9045

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metų)
Off. Mgr. Aukštas S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smukaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805

CNAs/HHAs
LIVE-IN
Seeking experienced and dedicated
caregivers for LIVE-IN cases. 2+ years
experience in a home care setting
required. Top pay, paid vacation, nice
homes and will schedule around your
childcare needs. Driver's license and
car preferred. EOE. Please call
847-405-0201
SeniorBridge

Reikalingi vairuotojai ir
darbuotojai Bozeman, Montana.
Grazi vietovė ir geras atlyginimas.
Apmokymais tinkamas kandidatas.
Merganthaler Transfer & Storage
800-851-5749

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$670-\$710;
2 mieg. — \$770-\$810.
1 mėnuo nemokamai.
Tel. 630-910-0644, Jana.

ATLANTIC
Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas
laivu į visas pasaulio šalis.
Krovinių gabenimas
lektuvu į visas pasaulio šalis.
Air Freight
Automobilių pirkimas bei
siuntimas į visas pasaulio šalis.
Krovinių pervedimas
visoje Amerikoje.
Trucking
Smulkių siuntinių siuntimas bei
pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje,
Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.
8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošė Žalanykštis

RUOŠKIMĖS RUDENIUI

Šį savaitgalį švęsime Darbo dieną (Labor Day) — tai lyg įvadas į naują metų laiką — rudėnį. Nors, tiesa, dar daugiau kaip pusė mėnesio iki rudens pradžios, bet jo ženklai jau matyti. Žinoma, ne dėl vėsių, niūrių, lietingų dienų, o dėl praėjusios vasaros išdaigų — pernelyg karšto ir sauso oro (bent kai kuriose valstijose — pietinė šio krašto dalis gavo pakankamai — net per daug — lietaus kritulių), augalai tarsi pavargę, medžių lapai pradeda gelsti ir kristi.

Atkreipus dėmesį į labai neuoseklų praėjusio pavasario ir vasaros orą, negalime nesirūpinti, ką gali atnešti ruduo. Ar jis bus ilgas, šiltas, ar staiga užeis šalnos? Geriausia nerizikuoti ir iš anksto pasirūpinti kambariniais augalais, kurie vasarą lauke, kad nereikėtų pakniopstomis juos nešti į vidų, jeigu sinoptikai staiga praneš šalną.

Tad ką reikėtų daryti, kaip juos paruošti perėjimui iš lauko į kambarį?

Visu pirma reikia nuodugniai patikrinti, ar nėra kokių kenkėjų. Lauke lengviau su jais susidoroti, parnešus į vidų, be abejo, nenorėtume vartoti nuodingų chemikalų, o lapus nuplauti stipria vandens srove

taip pat neparanku.

Jeigu augalo vazonas buvo iletas į žemę, reikia jį ištraukti, nuvalyti. Pro apacioje vazono esančią vandeniu išbėgti skylutę galejo į žemę prilisti kokių nepageidaujamų sutvėrimų, pvz., skruzdžių, šimtakojų, net sliukų. Nors pastarieji yra labai naudingi darže ir darželyje, kažin ar norėtume, kad jie pradėtų kambarinių gėlių vazonuose raitytis.

Patartina tokius augalus persodinti į naują, kambariniams augalams skirtą, žemę, visų pirma gerai išplovus vazoną. Ko gero, reikės ir naujo vazono, nes per vasarą augalas galejo gerokai užtepti.

Persodinant patikrinti šaknis — ar jos atrodo sveikos, nepageltusios, nepajuodusios? Galima šiek tiek apkardyti (tas augalui nepakenks), prieš kišant į naują žemę. Galbūt ir pats augalas prarado patrauklią formą — per daug išsikerojo, išsiplėtojo. Reikėtų jį apgenėti, dar prieš įnešant į kambarį, nes pakaks laiko „užgydyti žaizdas“ ir vieton nukirptos šakutės išleisti naujas atžalėles.

Jeigu vazonai stovėjo verandose ar kieme ant stalių, lentynėlių, pakopų, juos taip pat reikia apžiūrėti. Ar nepridėjo

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

PRAHA

Čekijos premjeras Jiri Paroubek atleido premjero kabineto vadovą, kuris nepareikšė protesto išgirdęs kaltinimus, kad keli jo Socialdemokratų partijos nariai emė kyšius. J. Paroubek išklaušė įrašą, padarytą per Zdenek Dolež ir lenkų lobisto Jacek Spira susitikimą, kurio metu ir buvo mesti minėti kaltinimai. Premjero kabineto vadovas Z. Dolež dėl jų neprotestavo ir nebandė jų atmesti. Neaišku, kam atstovavo J. Spira per minimą susitikimą ir kodėl jis buvo surengtas. Įrašą premjerui perdavė vietos televizijos stotis „Nova“.

VARŠUVA

Lenkija nepripažins naujai išrinktų etninio lenkų organizacijos Baltarusijoje vadovų, nes jie buvo paskirti spaudžiant prezidento Aleksandr Lukašenką rezimui, pareiškė aukštas šalies diplomatas. LSB suvažiavime, kurį šio susivienijimo nariai surengė po to, kai su valdžios palaikymu buvo nušalinta ankstesnė jo vadovė, 149 prieš 25 balsais buvo pritarta 68 metų Jozef Lucznik kandidatūrai. Suvažiavimo metu J. Lucznik pažadėjo vengti politikos ir skirti visą dėmesį kultūros bei švietimo klausimams. Užsienio žiniasklaidai ir nuverstajai vadovė ištikimams žmonėms nebuvo leista dalyvauti kongrese.

JAV

NEW ORLEANS

Prie Louisiana valstijos atėjantis uraganas „Katrina“ anksti pirmadienį pareikalavo pirmųjų aukų — trys pagyvenę žmonės mirė, kai iš pakrantėje esančio New Orleans buvo evakuoti į Baton Rouge. Šie žmonės

tapo netiesioginėmis audros, kurios stiprumas buvo sumažintas iki ketvirtos kategorijos, bet kuri vis dar gali būti labai pavojinga, aukomis. Jie galėjo mirti dėl dehidratacijos. Iš New Orleans išvyko maždaug milijonas žmonių. Mėras Ray Nagin perspėjo, kad iki 8.5 m pakilęs vanduo gali pralaužti miestą saugančius pylimus ir užlieti istorinį prancūzų kvartalą. Prezidentas George W. Bush Louisiana, Mississippi ir Alabama valstijose paskelbė nepaprastą padėtį.

NEW YORK

JAV draudikams JAV saubiantis uraganas „Katrina“ gali atsieiti 30 mlrd. JAV dolerių, daugiausia per visą JAV istoriją, mano tyrimų bendrovės „Edcat“ žinovai. Galingas uraganas „Katrina“ gali sukelti nemenką žalą JAV Louisiana, Mississippi ir Alabama valstijoms. Jeigu uraganas New Orleans pakrante, kurioje yra 150 mlrd. JAV dolerių vertės apdrausto nekilnojamojo turto, bendra ištekinių draudikams suma gali siekti 30 mlrd. JAV dolerių. Praėjusiais metais žalai, kurias sukėlė JAV praužę keturi uraganai, atlyginti draudikai išmokėjo rekordinius 22.9 mlrd. JAV dolerių.

ARTIMEJI RYTAI

BAGHDAD

JAV prezidentas George W. Bush neteikė didelės reikšmės Irako arabų sunių prieštaravimams dėl šios šalies konstitucijos projekto, kuris, kaip sakė irakiečių prezidentas Jalal Talabani, yra parengtas spalio 15-osios referendumui. G. W. Bush gyrė konstitucijos projektą ir pavadino ją įkvėpimu demokratijos šalininkams. Tuo tarpu suirzė arabai sunitai paragino savo žmones atmesti konstituci-

jos projektą. JAV ambasadorius Zalmay Khalilzad projektą pavadino „pažangiausiu musulmonų pasaulio dokumentu“ ir sakė, kad dėl jo Šiaurės Irakas, kur kurdai savarankiškai tvarkėsi nuo Irako pralaimėjimo 1991 metų Persijos įlankos kare, del Kuveito, vėl susijungė su likusia šalies dalimi.

* * *

Baghdad nušautas „Reuters“ televizijos garso operatorius, o vaizdo operatorius, kuris per tą patį incidentą buvo sužeistas, praėjus 12-ai valandų tebetarė JAV kariams. Irako policija nurodė, kad ir abu televizijos darbuotojus irakiečius sovė JAV pajėgos. 35 metų Waleed Khaled buvo nušautas tuo metu, kai važiuojo patikrinti ir „Reuters“ biurą atėjusio pranešimo apie vakariniame Hai Adil rajone tarp policijos ir ginkluotų asmenų kilusį susišaudymą. Žurnalistų teisių organizacija „Reporteria be sienų“ šį incidentą pavadino „itin keliančiu nerimą“ ir nurodė, kad žuvęs „Reuters“ darbuotojas tapo jau 66-uoju žurnalistu ar jo padėjėju, žuvusiu Irake. Per 20 metų Vietnamė žuvo tik trimis žurnalistais daugiau.

JERUZALĖ

Israelio ministrų kabinetas pritarė susitarimui, pagal kurį bus leista dislokuoti Egipto karių palei pietinę Gazos Ruožo sieną. Izraeliui pasitraukus iš šios teritorijos. Kaip pranešė Izraelio ministro pirmininko Ariel Sharon kabineto pareigūnas, dauguma ministrų balsuodami pasisakė už karių dislokavimą. Šis balsavimas atveria kelius 750 Egipto pasienio pareigūnų dislokavimui palei pietinę Gazos Ruožo sieną su Egiptu, kur jie sieks užkirsti kelią kontrabandai, o Izraelis galės išvesti savo karius iš šios teritorijos.

A. J. Bačkis: muziejus nėra katedros lobyno savininkas

Atkelta iš 1 psl.

Paklaustas, ar dėl to tarėsi su kardinolu, muziejaus direktorius sakė, kad apie parodą galima kalbėti tada, kai projektas tampa realybe.

„Atėnaisiais metais Lietuvos kultūros dienų metu Varšuvos nacionalinio muziejaus Lobyno saleje eksponuoti dalį lobyno — kol kas tik pasiūlymas. Jei jis taps realia programa, bus derinama su kardinolu, nes

dabar net nežinoma parodos apimtis“, sakė R. Budrys.

Muziejaus vadovo žodžiais, „kol negimė veršelis, negalima jam dėti kailio“ — kol nėra jokių protokolų apie parodos įgyvendinimą, neteisinga ją pristatyti kaip realizuotą faktą ir kaltinti muziejų saviveikla.

Arkiakatedros lobyno perdavimo bažnyčiai klausimą pagal Šventojo Sosto ir Lietuvos valstybės susitarimą pavesta spres-

ti dvišalei Kultūros ministerijos ir Vyskupų konferencijos komisijai. Dėl vertybinių nuosavybės atkūrimo Bažnyčiai kardinolas yra kreipęsis į Kultūros ministeriją.

„Katedros lobynas priklausė katedrai, ir čia nėra jokių kalbų, tačiau šiuo metu jis yra valstybės globojamas, muziejuje saugomas, ir mes jį tvarkome“, sakė muziejaus vadovas R. Budrys.

Motery suvažiavime — apie rimtus dalykus, vyrus ir mamutus

Atkelta iš 1 psl.

Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas prisiminė moterų teisių plėtrą istorijos kontekste, vardino nusipelnusias Lietuvai moteris nuo Julijos Žymantienės-Zemaitės iki dabartinių vadovaujančių postus užimančių politikų ir verslininkių.

Pasak premjero, nors praėjusieji moterų buvo patriotės, dalyvavo atkuriant valstybę, o dabar net neįkyla klausimas apie jų lygias teises, tačiau jos vis dar diskriminuojamos atlyginimų klausimu.

A. Brazauskos tvirtinimu, Lietuvai trūksta moterų mokslininkių, visi universitetų rektorai — vyrai, tačiau ši padėtis,

anot jo, pataisoma. Kaip pavyzdį jis minėjo politikos sritį, į kurią įsitraukia vis daugiau moterų.

Tačiau, pasak Vyriausybės vadovo, kuo moteris beužsiimtų, ji išliks mama, močiute, žmona. Vaikų auginimas ir auklėjimas, ministro pirmininko žodžiais, yra žygdarbis, vertas valdžios dėmesio ir visuomenės pagarbos.

Prezidentas V. Adamkus moterims palinkėjo savaime darbais įkvepti vyrus. „Linkiu, kad aktyvi moterų veikla suteiktų naujų impulsų vyrams, privertstų pasitempti ir suteiktų sveikų ambicijų siekiant savų tikslų“, sakė šalies vadovas.

Lietuvos moterų suvažiavi-

mas sulaukė dėmesio ir iš kitų valstybių bei organizacijų.

JAV ambasados Lietuvoje spaudos ir kultūros atašė Anthony Pahigian moterų suvažiavimo dalyvėms perdavė JAV valstybės sekretorės C. Rice laišką, kuriame ji džiaugiasi galėdama pasveikinti Lietuvos moteris jų IV suvažiavimo pro-

ga. Pasak C. Rice, Lietuvos moterys visada pasižymėjo pasižentumu ir tvirtybe, o kaip pavyzdį ji mini Sausio 13-osios auką — Loreta Asanavičiūtę.

Į Lietuvos moterų suvažiavimo konferenciją taip pat atvyko Europos Sąjungos pareigūnai, Šiaurės šalių Ministrų Tarybos atstovai, diplomatai.

Vel Gračiov susitikimo 1992 m. gegužės mėn. Briuselyje su Lietuvos krašto apsaugos ministru Audriumi Butkevičiumi. Čia P. Gračiov pareiškė, kad Rusijos kariuomenė bus išvesta iki 1993 m. rugpjūčio 31 d.

Paskutinis traukinys su Rusijos kariuomene Kauna paliko 1993 metų rugpjūčio 31 d. 18 val. Buvo duotas nurodymas niekur jo nestabdyti, ir jis nesustodamas 11 val. 45 min. paliko Lietuvos teritoriją.

KAI ŽMOGUS TIKI TUO, KĄ DARO

Pokalbis su Seimo nariu Edmundu Pupiniu apie darbą politikoje, muziką ir sportą gyvenime

— Jūs daug ir įdomiai dirbate su savo rinkėjais Utenos apygardoje, kur buvote išrinktas. Atrodo, kad su to krašto žmonėmis Jūs ryšiai yra labai glaudūs.

— Darbas su žmonėmis yra ne tik mano, kaip politiko, viena veiklos sričių, bet tam tikra prasme ir mano profesija, nes pagal specialybę, esu pedagogas. Daug dėmesio skiru bendravimui su žmonėmis ir suprantu, kad dideli darbai nu-dirbami tik tuomet, kai žmogus tiki tuo, ką daro. Politikai turi patikėti ne tik jie, savaime, kad tu patikėtų ir dauguma Lietuvos žmonių, nors pakeliui pasitaiko įvairių kliūčių, apgaulės ir nesėkmių. O jau tada ir kiti dalykai — lėšos, tam tikros tarptautinės sąlygos ir pan. Kartais žmogus turi laisvę ir galimybes veikti, bet netiki tuo, ką daro, ir, žinoma, gerų rezultatų nepasiekia. Žmogus turi būti pasiruošęs dideliems dar-bams, turėti ne tik tam tikrų priemonių, žinių, bet ir pozityvų mąstymą bei tikėjimą sėkme.

Darbas su žmonėmis, ko gero, yra viena pagrindinių bet kokio lygmens politiko veiklos sričių. Džiaugiuosi, kad sugebėjimą bendrauti man galbūt pasisekė paveldėti, todėl bendravimas man visų pirma yra malonumas, o tik paskui darbas. Tai lyg knygos skaitymas. Kiek žmonių, tiek gyvenimo istorijų, paženklintų sėkmių ir nesėkmių, pakilimų ir nuopolių, atradimų ir praradimų. Beje, bendraujant labai svarbu būti nuoširdžiu, nes žmonės greitai supranta, kad su jais bendraujama tik iš pareigos. Tuomet jų pasitikėjimas, tikėjimas, kad tau rūpi jų problemos, blėsta.

Gyvenimo tempas didžiulis ir esama situacija verčia ieškoti vis įvairesnių bendravimo su žmonėmis būdų. Niekas nepa-keis betarpiško bendravimo, tačiau kartais tam puikiai pasitarnauja ir technologijos. Pavyzdžiui, bendravimas inter-netu man padeda palaikyti ryšį su jaunesnės kartos žmonėmis. Stengiuosi, kad mano elektro-ninio pašto adresą sužinotų kuo daugiau žmonių. Nežinau, kaip visoje Lietuvoje, bet mano apygardoje jau sunku surasti jau-nuolį, kuris nesinaudotų elek-troninio pašto dėžute. Pasikei-timas informacijai naudingas abiem pusėms. Sulaukiu įdomių pasiūlymų ir minčių. Į mane kreipiasi įvairiais klausimais — vienas padėti rašyti kursinį darbą, kitam suteikti informaci-jos ar konsultaciją, kad ir poli-tikos klausimais...

Dar viena neatskirama poli-tiko gyvenimo dalis — rengi-niai. Su žmonėmis privalai da-lintis ne tik rūpesčiais, bet ir džiaugsmu. Kai kada, ypač sa-vaigaliais, atsivertęs savo darbo kalendorių, pamatai, kad vienu metu vyksta net keli ren-giniai, kuriuose norėtum daly-vauti... Žinoma, visur nespėju. Norisi pabūti ir su šeima, bet tokia jau politiko dalis... O kai kada šeimos galvos ir tautos tarno pareigas pasiseka sude-rinti. Tada būna tikra šventė.

— Esate plačių interesų žmogus: aktyviai sportavo-te, o ir dabar dar dalyvau-jate varžybose, nevengiate paimti ir muzikos instru-mento.

— Taip, kai kada man ben-drauti padeda gitara. Nesu pro-fesionalus gitaristas, bet esu baigęs vaikų muzikos mokyklą. Ten pramokau groti klarnetu ir akordeonu, tačiau pastaroju metu ir rankas dažniausiai pa-imu gitarą. Tai, ko gero, pato-giausias muzikos instrumentas, be to, jis netrukdo ir dainuoti. Utenos krašte daug kas žino, kad aš groju, ir dažnai renginio

organizatoriai parūpina instru-mentą, ypač prie to priprato moksleivija. Man tai ne tik pri-imtina, bet ir malonu. Toks jau yra mano būdas, taip aš supran-tu savo pareigą būti šalia žmonių.

Esu kilęs iš Ignalinos kraš-to, kur gana populiarius slidė-nėjimas, orientacinis sportas. Teko dalyvauti Ignalinos rajono orientacininkų rinktinėje. Kar-tą netgi tapau Vilniaus zonos moksleivių orientacininkų var-žybų nugalėtoju. Studijų metais Žemės ūkio akademijoje slidinė-jau, vyresniuose kursuose netgi dirbau treneriu, kartu su aka-demijos rinktine dalyvaudavau įvairaus lygio varžybose, o kai kada mums pasisekdavo ir lai-mėti. Dabar, deja, aktyvesniam sportui emė trukti laiko. Pernai slidėmis dar nušiuoždavau į Ignaliną, kur yra paruoštos krosno trasos, ir bent šiek tiek pasitrenirudavau prieš Sudei-kiuose, Utenos priemiestyje, organizuojamą maratoną. Nors mano fizinis pasiruošimas ne-leidžia bėgti visos distancijos, pusę vis tiek nubėgu. Tik šiuo metu tai darau jau ne dėl rezul-tato, o daugiau dėl pramogos ir siekdamas atkreipti dėmesį į Sudeikius ir į tai, ką sudeiki-ečiai daro. Savo dalyvavimu no-ri parodyti, kad remiu, pala-i-kau ir skatinu jų veiklą.

— Jūsų apygardos, Ute-nos krašto, ypatumai ir pro-blemos.

— Ko nors išskirtinio gal ir nėra. Kadangi Seime dirbu Ekonomikos komitete, galiu pasakyti, kad sumažėjo bedar-bystė, pastebimas ekonomikos augimas, tačiau atlyginimai yra pernelyg maži. Dabar jau ne-betenka kalbėti apie didelę bedarbystę, tačiau dar nėra ir kuo džiaugtis. Darbas už mi-nimalų atlyginimą dabar nebėra vertybė. Žmonės, ypač tie, kurie išeina į pensiją, jau pradeda su-prasti, kad atlyginimas voke-liuose nėra siektinas rodiklis. Pažodis atlyginimai, kurie leistų žmonėms gyventi oriai, pajamas užtikrinančios naujos technologijos, intensyvi gamyba su mažesnėmis darbo sąnau-domis — štai rodikliai, kurie ga-rantuotų ekonomikos, kartu ir žmonių gyvenimo lygio kilimą. Manau, kiekvienam regionui labai svarbu pritraukti sėk-mingą verslą ir skatinti kon-kurenciją darbo rinkoje. Žmo-gus, ieškodamas darbo, netu-rėtų prašyti jo kaip išmaldos, o atvirktis, darbdaviai turėtų ieškoti profesionalių, darbščių žmonių. Dabar panašūs reišk-iniai jau yra pastebimi, pvz., statybose, nes šioje verslo srity-jie darbo rinka jau yra atsiga-vusi. Laikraščiuose jau gali-ma pastebėti ieškant darbuoto-jų, statybų vadovų. Didėjanti darbuotojų paklausa, gerė-jiančios sąlygos ir geri atlygini-mai, — tai, manau, tik laiko klausimas.

Utenos kraštas turi ir spe-cifinių ypatumų — tai daugiau pramonės centras. Jeigu imsi-me apskritį (Anykščiu, Zarasų, Molėtų, Ignalinos rajonus), jos centruose per dukart mažiau žmonių negu visame rajone. Pvz., centre 8,000, o iš viso ra-jone — 25,000 gyventojų. Ute-noje kitokia situacija — apie 37,000 gyvena mieste, o 13,000 — seniūnijoje. Pagal gyventojų skaičių tai gana didelis rajonas, kuriame nuo 1964 metų buvo intensyviai vystoma pramonė. Deja, naujos technologijos iš darbo rinkos išstumė šimtus žmonių. Pavyzdžiui, „Utenos aluje“ kažkada dirbo apie 900 žmonių, o dabar liko tik apie 150. Tam tikrą laiką žmonėms buvo sunku rasti darbą, bet dabar jaučiami, kad verslas bei pamažu atsigauna. Pvz., „Ute-nos mėsos“ vienu metu bedirbo 250 žmonių, dabar dirba jau

600. Nors ir ten taikomos pro-gresyvos technologijos, bet ir gamyba plečiasi. „Utenos triko-tažas“ ilgai sugebėjo išlaikyti gamybos intensyvumą ir dar-buotojus. Vėl pradeda kilti su metalo apdirbimu susijusios imonės.

Kaip ir kitur, tam tikrų problemų yra kaime. Kai kur, galima džiaugtis, viskas vystosi pakankamai intensyviai, atsi-randa daugiau stiprių ūkinin-kų, jų ūkiai stambėja, bet dar nemažai kaimų yra ir pesimiz-mo, neveiklumo.

Galima pastebėti, kad ap-link Uteną klostosi tam tikra nauja struktūra: 7–8 km spinduliu nuo Utenos, Sudeikiuose, Vaikutėnuose, Radeikiuose, formuojasi tarsi miegamieji Utenos rajonai, kur gyvena daug miestiečių, vaizduojančių dirbti į Uteną. Toliau nuo miesto gyvena ūkininkai. Mūsų jaunimas neretai važiuoja dir-bti pas ūkininkus į Norvegiją, bet tikimės, kad kada nors mūsų ūkininkai taip prakus, kad daliai žmonių patys suteiks darbo vietas. Žinoma, daliai dirbančių žmonių, nes, kaip bū-tų galima, ne visi nori dirbti. Kai kurie žmonės gal atprato dirbti, o kai kurie turbūt neišsi-ugdė tinkamo požiūrio ir darbą.

Viena iš aktualiausių pro-blėmų kaime vis dar lieka žemės gražinimas. Šis procesas gerokai užtruko. Gyventojams tai skausmingas dalykas: nors ir neturėdami nuosavybės doku-mentų, jie gali ir ūkininkauti, ir deklaruoti žemę išmokoms gauti, tačiau nuosavybė žmogui labai svarbi ne tik praktiniu požiūriu, bet ir psichologiškai. Ja dažniausiai rūpinasi pagy-venę žmonės. Na, bet procesas vyksta, tik gal ne taip sparčiai, kaip norėtumėte.

— Nuo pat pirmųjų die-nų aktyviai įsijungėte į Sei-mo bei Tėvynės sąjungos frakcijos darbą. Ar ši veikla pakeitė Jūsų gyvenimą? Praskleiskite darbo Seime užkulius.

— Tam tikra prasme pa-keitė, nes nemažą dalį laiko tenka praleisti Vilniuje, ne kiekvieną dieną gali grįžti į namus. Bet, kaip sakė žmonės, niekas nevarė, pats tokį kelią pasirinkau. Juk kartu tai ir nauja patirtis. Žinoma, reikia laiko susigaudyti, kai ko išmokti, nes, kaip ir kiekviena veikla, taip ir parlamentaro, turi savo specifiką. Man buvo šiek tiek paprasčiau, nes daug metų esu buvęs savivaldybės tarybos nariu, 4 metus dirbau Utenos meru. „Popierių gamybos“ dar-bas man yra pakankamai aiškus. Kai kas nemato tokio darbo prasmės, o aš matau, nes suprantu, kad be popierių — is-tatymų — taip pat nebus tvar-kos. Teisinė valstybė re-miasi teisės aktais ir jie turi būti pri-imti daugumos žmonių. Deja, demokratiškesnės formos, kaip valdyti valstybę per žmonių at-stovus Seime, nėra.

Aš visada sakau, kad Sei-mas — valstybės veidrodys. Žmonės neturėtų pykti dėl to, kas čia, Seime, vyksta. Piliečiai Seimą išrenka patys, savo va-lia, todėl jie neturi stebėtis, kad Seimas yra toks, koks yra. Manau, kad ir valstybė yra tokia, koks yra Seimas. Jeigu parlamentas, atskiri jo žmonės pragmatiški, tai ir valstybės žmonių sąmonė yra pragmatiška — nėra pakankamai patrio-tizmo, idealizmo. Gal tai ir skaudus žodžiai, bet esame to-kie, kokie esame. Tačiau tur-me neprarasti vilties tapti ger-esni: ir mokytojai, ir moks-leiviai, ir verslininkai, ir, sa-vaime suprantama, politikai. Išsavo patirties žinau, kad vien profesionalumu, kompetencijos neužtenka, kad tai dažnai neat-

stoja garbingos elgsenos ir atsi-davimo darbai.

Gaila, bet manau, kad šiuo metu valstybė nuėjo pragmatiz-mo keliu. Teko stebėti, kad ir i Savivaldybės taryba kai kurie žmonės, net ir verslininkai, ei-na asmeninės naudos siekdami. Jie savo gerovę sieja su valsty-bės gerove. Įdomus mąstymo būdas, tik ne visai tinkamas politikui. Visuomeninės veiklos srityje turėtų būti labiau vi-suomeniškios paskatos, ypač poli-tiko. Beje, politiko veikla ne-turi būti tik hobis, o pragyveni-mo šaltinis, nes tik toks žmo-gus, būdamas valdžioje, gali suprasti kitų poreikius. Negai-liu pritarti teiginiui, kad val-stybė turi valdyti tik ypač pasi-turintys žmonės.

Kalbėjosi
Audronė V. Škiudaitė

Plikomis rankomis susidorojo su ereliu

81 metų medžiotojas pliko-mis rankomis susidorojo su ji užpuolusiu ereliu. Vyras Vidu-rio Švedijoje medžiojo lokį.

Orjan Bromee kartu su dviem šunimis miškuose ėjo lokio pėdomis, kai staiga iš me-džio kaip akmuo ant jo nukrito kilnūs erelis.

„Is arti jis tikrai buvo di-delis“, — sakė O. Bromee laik-raščiu „OstersundsPosten“.

Šio plėšrino kūno ilgis sie-kia 86 centimetrus, o sparnų mojis — iki 2 metrų.

„Laimė, aš nesutrikau. Stipriai jį suėmiau ir trenkiau į žemę“, — teigė senukas.

Paukštis tuoj pat nugaišo. Kol kas neaišku, ar jis kuo nors sirgo, ar nukentėjo per susirė-mimą su medžiotoju.

Kilnieji ereliai yra saugoma paukščių rūšis, todėl O. Bromee nedelsdamas informavo apie šį atsitikimą policiją.

PAP-ELTA

Lietuviai — geriausi „Counter Strike“ žaidėjai Baltijos salyse

Estijoje vykusiame Pasau-lio kompiuterinių žaidimų čempionato („World Cyber Games“, WCG) Baltijos šalių finale „Counter Strike“ turnyro lai-mėjo lietuvių komanda „Reset“, sakoma pranešime spaudoai.

Tokie „Counter Strike“ turnyro rezultatai buvo netike-ti čempionato organizatoriams ir dalyviams — pergalės buvo laukiama iš garsios latvių „Ec-lipse“ komandos. Lietuviai Artūras Svaikičevičius (Gup-pyK), Andrius Baranovas (nrg), Artūras Jarumovskis (zoD), Tomas Vaitkevičius (Enfeidor) ir Aidas Stukas (aDs) nuste-bino netiketa žaidimo taktika ir iš-skirtiniu komandos darnumu.

Grįžusių į Lietuvą „Reset“ narių laukia intensyvios treni-ruotės ruošiantis naujam iššū-kiui — WCG didžiajam finalui Singapūre. Čia su geriausiais žaidėjais iš 50 pasaulio šalių jie susirungs naujasiose žaidimo versijose „Counter Strike Source“.

Komandinis „Counter Stri-ke“ yra vienas iš keturių WCG Baltijos šalių finale žaistų žaidimų. Tالية taip pat vyko ir „Starcraft“, „Need for Speed: Underground 2“ bei „FIFA“ tur-nyrai.

ELTA

Prenumeruokite ir
platinkite „DRAUGA“
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDO NARIAMS už paskirtą stipendiją nuoširdžiai dėkoja Gediminas Gasparavičius. Jis dėkoja, kad ši suma padės padengti vis didėjančias mokslo ir pragyvenimo išlaidas, bei sėkmingai tęsti doktorantūros studijas State University of New York at Stony Brook. Kviečiame visus, norinčius paremti lietuvių jaunimo aukštųjų mokslo ir pragyvenimo išlaidas, į Lietuvos fondo narių gretas. Lietuvių fondas, 14911 127th Street, IL 60439, tel. 630-257-1616.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS „Dainava“ skelbia naujojo sezono atidarymą bei kviečia muzikalius lietuviškus bei lietuviškus (muzikinis išsilavinimas nebūtinas) išjungti į šį stiprų, jaunąjį chorą, vadovaujamą Dariaus Polikajio. Repeticijos vyks kiekvieną antradienį, 7:45 v.v. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, 121 kamb. Pirmoji intensyvaus ir idomaus sezono repeticija - antradienį, rugsėjo 6 d. Daugiau informacijos telefonu 773-575-3440, arba 630-973-7884.

LOS ANGELES „LIETUVIŲ DIENOS - 2005“ komitetas maloniai praneša, kad šių metų „Lietuvių dienų“ festivalio „Grand Marshal“ išrinkta Los Angeles Jaunimo ansamblio „Spindulys“ vadovė Danguolė Razuitytė-Varnienė. „Lietuvių dienų“ festivalis įvyks spalio 1-2 dienomis Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos kieme. Adresas: 2718 St. George Street, Los Angeles, CA 90027. Dėl išsamesnės informacijos skambinti Marytei Šlepikaitei, tel. 818-321-1811 arba www.lithuanianfair.com.

KUNIGO ALFONSO LIPNIŲ 100 metų gimimo ir 60 metų mirties minėjimas įvyks 2005 m. spalio 30 d., sekmadienį, 3 v.p.p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Prisiminsime šio lietuvių ir žmoniškumo šviesos sklaidę ir kandidatą į šventuosius gyvenimą. Rengia Lietuvių rašytojų draugija.

LEMONT APYLINKĖS LB VALDYBA rugsėjo 4 d., 12 v.p.p. Pasaulio lietuvių centro sodyboje ruošia vasaros palydėtuves. Kviečiame visus atvykti kartu pasilinksinti, pabendrauti ir pasidžiaugti gražiomis iškeltajomis vasaros akimirkomis. Vaikučiai susitiks su išradininku klounu. Suaugusiems kosmetologė Erika Blinstrubienė duos daug naudingų patarimų. Maloniai prašome galinčius paaukoti laimės šuliniui laimėjų. Dėl informacijos skambinkite tel. 708-974-0591.

ČIKAGOS IR APYLINKIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS „Grandis“ ruošiasi pradėti 47-ąjį, 2005-2006 metų sezoną. Ši sezono bus įvairių išvykų, pasirodymų ir tradicinė metinė šventė. Nauji ir buvę šokėjai kviečiami asmeniškai registruotis sekmadienį, rugsėjo 11 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemont, Lietuvių fondo salėje, pradėdant 5:30 v.v. Užsiregistravusiems bus duota informacija kada ir kur jų šokių ratelis pradės repeticijas. Jaunių, studentų ir veteranų šokių ratelių repeticijos prasidės rugsėjo mėn., o vaikų ratelio repeticijos prasidės spalio mėn. Rugsėjo 11 d., sekmadienį, „Grandis“ interneto svetainėje (www.voras.com/grandis) bus galima registruotis ir matyti įvairių šokių ratelių repeticijų kalendorius. Papildomą informaciją galima gauti e-paštu: poniaviole-ta@yahoo.com arba tel. 708-422-3556 (Violeta Fabianovienė).

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ bus sekmadienį, rugsėjo 11 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos šventovėje, Putnam, Connecticut. Praves pranciškonas tėvas Petras Šarka, OFM. Dienos programa: 10 v.r. - registracija, klausomos išpažintys, 11 v.r. - šv. Mišios ir homilija. 12 v.p.p. - pietūs, 1:15 v.p.p. - konferencija, procesija su rožančiaus malda vienuolyno sodyboje, šv. Sakramento adoracija ir palaiminimas. Pranešti iki rugsėjo 5 d. telefonu 860-928-7955. Visi kviečiami.

ŠVČ. MERCELĖS MARIJOS GIMIMO parapijoje Šiluvos atleidai vyks rugsėjo 10-17 dienomis: **Šeštadienį - rugsėjo 10 d.** 9 v.r. lietuvių kalba 5 v.v. lietuvių kalba 6 v.v. anglų kalba **Sekmadienį - rugsėjo 11 d.** 10:30 v.r. Mišios lietuvių ir anglų kalbomis, po Mišių procesija

Pirmadienį - rugsėjo 12 d. 9 v.r. lietuvių kalba 6 v.v. lietuvių kalba 7 v.v. anglų kalba

Antradienį - rugsėjo 13 d. 9 v.r. lietuvių kalba 6 v.v. lietuvių kalba 7 v.v. anglų kalba

Trečiadienį - rugsėjo 14 d. 9 v.r. lietuvių kalba 6 v.v. lietuvių kalba 7 v.v. anglų kalba

Ketvirtadienį - rugsėjo 15 d. 9 v.r. lietuvių kalba 6 v.v. lietuvių kalba 7 v.v. anglų kalba

Penktadienį - rugsėjo 16 d. 9 v.r. lietuvių kalba 6 v.v. lietuvių kalba 7 v.v. anglų kalba

Šeštadienį - rugsėjo 17 d. 9 v.r. lietuvių kalba 5 v.v. anglų kalba

Rugsėjo 11 d., sekmadienį, 10:30 v.r. bažnyčioje bus aukojamos specialios Mišios, pagerbiant Šiluvos Mariją ir pažymint rugsėjo 11-osios teroro išpuolių ketvirtąsias metines. Šiose Mišiose dalyvaus garbingas svečias vyskupas Gustavo Garcia Siller. Kviečiame visus aktyviai dalyvauti bendroje maldoje ir Šiluvos atleidų procesijoje, kuri prasidės tuoj po Mišių, o pasibaigus eisenai, kviečiame į parapijos salę „Cepelinų pietums“. Auka už pietus 5 dol.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO renginių komitetas kviečia visus, mažus ir didelius į rengiamą PLC gegužinę, kuri įvyks rugsėjo 11 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, 12:30 v.p.p. Galėsite išbandyti savo laimę loterijoje, skaniai pavalgyti, pabendrauti ir pašokti. Laukiami visi!

JAU TRADICIJA TAPUSIEJI RUDENS „Derliaus pietūs“ vyks sekmadienį, rugsėjo 25 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Pradžia 12:30 v.p.p. „Vaiko vartai“ mokslą kviečia Čikagos ir apylinkių lietuvių savo gausiu dalyvavimu padėti užtikrinti tolimą mesnė organizacijos veiklą - charakterio ugdymo programų ruošą ir paramą 9 Lietuvos pomokykliniams centrams, kuriuos lanko 400 asocialių šeimų vaikai. Rezervuokite stalus ir užsakykite vietas „Derliaus pietums“, skambindami Nijolei Grigaliūnienei, tel. 708-974-1262.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS pradeda sugrįžtančių ir naujų studentų registraciją. Kviečiame jaunimą, norintį tęsti lituanistinį mokslą ir siekiantį gilinti lituanistines žinias. Institute dėstoma lietuvių kalba ir literatūra, Lietuvos istorija, geografija, kultūros istorija, kalbos kultūra, pedagogika, psichologija, žurnalistika ir kiti dalykai. Priimami

Lemontiškiai surengė dar vieną vasaros gegužinę

Lemonto apylinkės gegužinė rugpjūčio 14 d. oras buvo labai palankus. Po ilgų karščių ir paskutiniųjų dviejų lietingų dienų, lyg pagal užsakymą, sekmadienį putė gaivus vėjas, o gausūs debesys užstojo karštus saulės spindulius.

Kadangi rugpjūčio 15 d. - Žolinė, nutarėme renginiui suteikti šokių toki šios gražios vasaros šventės atspalvį.

Bažnyčioje šv. Mišių metu kun. L. Zaremba pašventino atsiėmus iš namų žalumynus. Pakviestos į gegužinę žolininkės Deimantė Komsienė ir Dalia Zarskienė, apsiėmusios specialiai tai progai savo siūtais rubais, savitai ir idomia, palydint dainoms ir muzikai, (akordeonu joms pritarė Arūnas Augstaitis) pristatė įvairius augalus, žoleles ir jų gydomąsias savybes. Į pagalbą „žiniuonėms“ atėjo Dalia sūnus Tumas ir Pijus. Nešiodami pintinėse gražiai sudėtas vaistazoles, suteikė galimybę kiekvienam arčiau susipažinti su jomis. Bendruomenės nariai ir svečiai vaišinosi „Bravo“ kavinės šeimininkų pagamintais pietumis, „Baltic Bakery“ kepyklos dovanotais pyragais bei kava, troškuli malšino „Švyturio“ alumi ir kitais gaivinančiais gėrimais. O kokia gegužinė be smagios muzikos! Artūras Blažukas puikiai grojimu išjudino nemažą būrį šokančių. Šį kartą loterija buvo turtinga prizais. Juzefa ir Kazys Laukaičiai paaukojo rėgti keturis stiklainius naminio medaus. Sėkmė nusišypsavo dviem laimingiesiems, išlošusiems didžiausius prizus - kompiuterį ir dviratį, kurį loterijai padovanojo Gediminas Kazėnas. Medicinos seselė Andra Jasiukienė siūle norintiems pamatuoti kraujo spaudimą, o tokių atsirado nemažai. Klounas (Juozas Vizgirda) buvo mielai sutiktas ne tik vaikų, bet ir suaugusių. Su dideliu susidomėjimu visi stebėjo klouną mikliai darantį balionines figūreles, kurias jis išdalinio susispietusiems apie jį smalsuoliams. Kiti nuskubėjo paskui Soc. reikalų sk. vedėją Romą Kroną, pravedusį žaidimus su balionais. Būrys jaunųjų piešimo mėgėjų ant asfalto turėjo galimybę parodyti savo sugebėjimus. Kom-

sijos narių Dalia Jurgelevičienė ir Zitos Litvinienė nuomone visų piešinių buvo gražūs, spalvingi ir linksmi. Kiekvienas dalyvis be kitų apdovanojimų gavo ir po lietuvišką knygutę. Smagu buvo tą malonią dieną praleisti gryname ore, pabendraujant su pažįstamais ir svečiais, gražiame Pasaulio lietuvių centro sodyboje, nors dabar šiek tiek sudarkytame vykstančių statybinių darbų. Lemonto apylinkės valdyba gegužinės metu pradėjo aukų švėtimui rinkimo vąj, kurį tęsime visą rugsėjo mėnesį. Tarkinusi mums Dana Dirvonienė pasiūlydė, kad gegužinės metu nemažai žmonių atsilieptų į mūsų kvietimą. Nuširdus aciū visiems už aukas šiam svarbiam ir reikalingam tikslui. Taip pat noriu padėkoti gegužinėje talkinusiems - Baniutei Kronienei, Julijai Liutikienei, Genei ir Eugenijai Stasiuliams, Zitai Litvinienei, Zinai ir Algijai Dakniam, Daliai ir Valdui Jurgelevičiams, Remigijui Poskočimui, Linai ir Sigutei Poskočimaitėms ir visiems kitiems, kurie nesvarbu kokių būdu ar tai savo darbu, ar dovana, ar pagaliau savo atvykimu prisidėjo prie renginio sėkmės.

Ši gegužinė - tai trečias naujos valdybos organizuotas renginys. Nors dėl patirties stokos pasitaikė organizacinių nesklaidumų, tačiau aš tikiu, kad ateityje jų sumažės, nes valdybos nariai dirba draugiškai, sutelktai ir kūrybingai. Senbuviai, jei taip galima juos pavadinti, Rimantas Dirvonis, Stasė ir Vytas Jagminai, Onutė Plekaitytė, Romas Kronas ir Leonas Juraitis geranoriškai dalijasi darbo patirtimi su naujai išrinktais ir valdyba - Milda ir Algijai Tallat-Kelpšomis, Birute Kairiene, Irena Vilimienė. O daroje, kaip sakoma, lengviau ir sunkiausia vežimą tempti. Esu labai dėkinga Vidurio Vakarų apygardos pirmininkei Aušrelei Sakalaitei, Birutei Vindašienei, Kazijai Laukaičiui, Cicero apylinkės valdybos pirmininkui Mindaugui Baukui už metodinę pagalbą ir naudingus patarimus.

LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė Irena Vilimienė

Lemont apylinkės gegužinės dalyviai.

Lemont apylinkės gegužinėje klounas (Juozas Vizgirda) su grupe gegužinės dalyvių.

Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

SKELBIMAS

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priinama nuošimčiai. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

ALT TV NAUJIENA!!!

Nuo 2005 m. rugpjūčio mėn. Amerikos Lietuvių Televizijos laidas galite matyti:

antradieniais, ketvirtadieniais, sekmadieniais 7 - 8 val. vakaro
antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 1:30 - 2:30 val. dienos
per Čikagos 48 kanalą,

o nuo 2005 m. rugsėjo mėnesio ir per **Comcast Cable 248** kanalą (digital) Čikagoje ir VISUOSE priemiesčiuose.

ALT TV laidas gali matyti Rockfordo miesto (Illinois) lietuviai per 33 televizijos kanalą, o nuo rugsėjo 1 d. ir per Comcast Cable.

Informaciją teikiame:

ALT TV telefonu 708-839-9022
altv@comcast.net

14911 127th Street, Lemont, IL 60439

„Draugo“ gegužinė, kuri buvo atidėta, įvyks spalio 2 d., sekmadienį.

„Draugo“ skaitytojų ir visų, apsilankysiančių gegužinėje, laukia stulbinanti staigmena. Tik prisitarsime, kad „Draugas“, skaičiuojantis jau 96-uosius savo gyvavimo metus, neseniai, bet atvirkščiai, jaunėja. Tuo jūs ir patys įsitikinsite. Pasimatysime spalio 2 dieną tėvų marijonų sodyboje: 4545 WEST 63RD STREET, CHICAGO IL 60629.

Paminklas Jogailai, pastatytas Central Park, New York City. Jono Kuprio nuotrauka

„DRAUGAS“

- vienintelis lietuviškas dienraštis už Lietuvos ribų. Vienintelis lietuviškas laikraštis, kuris kasdien pasiekia JAV lietuvių visuomenę.

„DRAUGAS“ spausdinamas Amerikoje jau 96-tus metus. Mūsų tėvai, seneli ir proseneliai skaitė ir rėmė „Draugą“. Dienraštis tebėra svarbi visuomenės dalis, jungianti organizacijas, parapijas, mokyklas, įstaigas ir pavienius asmenis.

Prenumeruokime ir remkime „DRAUGĄ“.